

Jaarverslag 2017

De Berkenschutse

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
<u>A: Bestuursverslag</u>	4
1. Juridische structuur	5
2. Organisatiestructuur en onderwijs	6
2.1 Kerntaak en missie	6
2.2 Visie en collectieve ambitie van onderwijscentrum de Berkenschutse	6
2.3 Afdeling SO	7
2.4 Afdeling VSO o, a t/m e en AOT	7
2.5 Arbeidsonderzoek- en trainingscentrum (AOT)	7
2.6 VSO f	7
2.7 Dienst Ambulante Begeleiding	8
2.8 Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie	8
3. Kengetallen	10
3.1 Inschrijving leerlingen schooljaar 2016-2017	10
3.2 Kengetallen 2017 algemeen	10
3.3 Kengetallen 2017 Dienst Ambulante Begeleiding	10
3.4 Kengetallen 2017 Arbeidsonderzoek – en trainingscentrum(AOT)	11
3.5 Kengetallen personeel 2017	11
4. Passend onderwijs	12
4.1 Samenwerkingsverbanden Primair Onderwijs	12
4.2 Samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs	12
5. Ontwikkelingen en verbeteragenda	13
5.1 Cultuur	13
5.2 Kwaliteit	13
5.3 Professionele leergemeenschap	13
5.4 Innovatie	13
6. Continuïteitsparagraaf	14
6.1 Risico's en aandachtspunten	14
6.2 Meerjarendoorkijk	18
6.3 Interne risicobeheersing –en controlesystemen	19
6.4 Bestedingen in het kader van ontvangen gelden prestatiebox PO	20
6.5 Rapportage toezichthoudend orgaan	20
6.6 Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs	20
6.7 klachtenregeling en anti pest coördinator	21
7. Financieel beleid	22
7.1 Financiën op balansdatum	22
7.2 Vergelijking cijfers 2017 ten opzichte van 2016	24
7.3 Vergelijking cijfers 2017 ten opzichte van de begroting 2017	25
7.4 Vergelijking begroting 2017 ten opzichte van realisatie 2016	25
7.5 Treasuryverslag	26

<u>B: Jaarrekening</u>	27
Grondslagen voor de jaarrekening	28
MAB Model A Balans	33
MB Model B Staat van baten en lasten over 2016	35
MC Model Kasstroomoverzicht 2016	36
VA Vaste activa	37
VV Voorraden en Vorderingen	40
EL Effecten en Liquide middelen	42
EV Eigen vermogen	43
VL Voorzieningen	46
KS Kortlopende schulden	48
Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	49
Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten 2016	50
OB Overheidsbijdragen	50
AB Andere baten	51
LA Lasten	53
FB Financieel en buitengewoon	58
Winstbestemming	59
Gebeurtenissen na balansdatum	59
<u>C: Overige gegevens</u>	60
Statutaire regeling resultaatbestemming	61
Ondertekening	61
Controleverklaring	61
<u>D: Bijlagen</u>	62
Bijlage 1: Gegevens over de rechtspersoon	63
Bijlage 2: Organogram De Berkenschutse	65
Bijlage 3: Overzicht verbonden partijen	66
Bijlage 4: Verloop projecten	67
Bijlage 5: OC&W bijlagen	65
Bijlage 6: Model G verantwoording subsidies	68
Bijlage 7: WNT verantwoording	70
Bijlage 8: Ken- en Stuurgetallen	71

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag 2017 van De Berkenschutse, onderdeel van Stichting Kempenhaeghe. In het verslag leest u hoe wij onze visie en collectieve ambitie in de organisatie vertalen naar onderwijs. In de jaarrekening maken wij inzichtelijk wat de financiële consequenties van dit beleid zijn en waar de werkelijke cijfers afwijken van wat is begroot.

In 2017 heeft de nauwere samenwerking met de andere centra van Stichting Kempenhaeghe zich verder ontwikkeld. De integratie van ondersteunende diensten is uitgewerkt en de voorbereidingsfase formeel afgerond.

Onze huisvesting is ook in 2017 een punt van aandacht en zorg geweest, de kwaliteit van een deel van de huisvesting is onvoldoende en als gevolg van weer toenemende leerlingaantallen is er meer druk ontstaan op de kwantiteit.

Door het aantrekken van de arbeidsmarkt wordt het vinden van gekwalificeerd personeel een grotere uitdaging, desondanks is het ons gelukt de vacatures op een goede manier in te vullen.

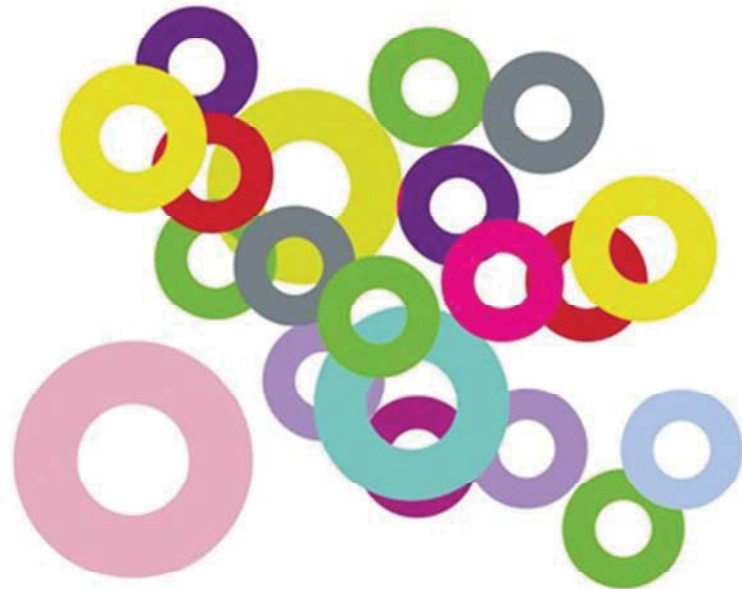
We blijven stevig inzetten op professionalisering, zowel intern door onze professionaliseringscarrousel, als extern. Steeds meer medewerkers maken gebruik van de facilitering voor deze activiteiten. Ook wetenschappelijk onderzoek en het verder vergroten van expertise krijgt ruime aandacht, diverse projecten en onderzoeken worden uitgevoerd.

PBS (Positive Behaviour Support) is schoolbreed ingezet en de werkgroep ouderbetrokkenheid timmert flink aan de weg.

De Ambulante Dienst groeit gestaag door. Samen met onze collega-epilepsieschool De Waterlelie zetten zij vanuit Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE) de onderwijskundige begeleiding voor leerlingen en studenten met epilepsie in het PO, het VO en het MBO op de kaart in Nederland.

Ik wens u veel leesplezier

Marije Hertroijs
Algemeen directeur

A. Bestuursverslag

.....

1. Juridische structuur

De Stichting Kempenhaeghe beheert:

- Epilepsiecentrum Kempenhaeghe te Heeze, waartoe tevens behoren de Hans Berger Kliniek te Oosterhout, locatie Kloostervelden (voorheen Providentia), Centrum voor Slaapgeneeskunde (CSG) en Centrum voor Neurologische Leer- en ontwikkelingsstoornissen te Heeze.
- Onderwijsexpertisecentrum De Berkenschutse te Heeze, school voor (voortgezet) speciaal onderwijs.

Dit jaarverslag omvat de activiteiten en de financiële consequenties hiervan voor onderwijsexpertisecentrum De Berkenschutse. Daarnaast wordt nog een geconsolideerde jaarrekening gemaakt van de Stichting Kempenhaeghe.

De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41087534.

Nauw verbonden aan de Stichting zijn:

- Stichting Berkenschutse A.O.T: voor de begeleiding en toeleiding naar een passende arbeidsplaats van jonge mensen met epilepsie en/of een andere (neurologische) aandoening en/of een autisme spectrum stoornis.

Het organogram is als bijlage 2 opgenomen achter in het jaarverslag.

2. Organisatiestructuur en onderwijs

2.1. Kerntaak en missie

Doelstellingen volgens artikel 2 van de statuten van de Stichting Kempenhaeghe:

- a. het onderzoek, de behandeling, verpleging en begeleiding van mensen met epilepsie of daarop gelijkende beelden en slaap-waak-stoornissen, dan wel met andere hersenfunctiestoornissen;
- b. het geven van onderwijs aan jongeren zoals bedoeld onder sub a, dan wel aan langdurig zieke, gehandicapte jongeren;
- c. het verrichten van (wetenschappelijk) onderzoek en het uitdragen van gespecialiseerde kennis, verband houdend met bovenstaande doelstellingen;
- d. er mede voor zorgdragen dat alle medewerkers voldoening kunnen vinden in hun werk en dat aan hen, binnen het kader van de mogelijkheden, optimale ontplooiingskansen worden geboden.

Voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Voor de realisatie van sub b draagt expertisecentrum De Berkenschutse zorg. De realisatie van sub a en c wordt uitgevoerd door Kempenhaeghe zorg; voor een substantieel deel is expertisecentrum De Berkenschutse betrokken bij sub c. In gezamenlijkheid zijn beiden verantwoordelijk voor sub d.

2.2. Visie en collectieve ambitie van onderwijsexpertisecentrum De Berkenschutse

De Berkenschutse is een onderwijsexpertisecentrum voor (voortgezet) speciaal onderwijs, begeleiding en diagnostiek ten behoeve van leerlingen (4 t/m 20 jaar) met epilepsie en/ of andere neurologische stoornissen, somatische aandoeningen en autisme.

Deze leerlingen hebben hierdoor (meervoudige) beperkingen, welke zich (kunnen) manifesteren in specifieke informatieverwerkingsproblemen en/of complexe gedragsproblemen. Onderwijs, begeleiding en diagnostiek wordt geboden aan alle te onderscheiden leerniveaus van ZML tot en met HAVO/VWO.

Onze visie

De Berkenschutse levert een bijdrage aan het best passende onderwijs voor leerlingen, door haar unieke expertise te delen en zelf voortdurend nieuwe expertise te zoeken, te ontwikkelen en toe te passen.

Collectieve ambitie

De Berkenschutse voorziet in excellent onderwijs en speciale ondersteuningsbehoeften die het regulier onderwijs op dat moment overstijgen. Alle medewerkers werken multidisciplinair, hebben een onderzoekende en reflectieve houding, passend binnen een professionele leeromgeving. Als netwerkorganisatie is de Berkenschutse naar buiten gericht.

Visie en collectieve ambitie passen in het gezamenlijk strategisch beleid van de Stichting Kempenhaeghe. We streven ernaar toonaangevend te zijn, versterkend, verbindend, van excellent naar nog beter en duurzaam.

De verscheidenheid in niveaus bij de schoolgaande leerlingen van De Berkenschutse is dermate groot dat binnen het onderwijsaanbod zeven leerroutes worden onderscheiden (o, a t/m f). Plaatsing van de leerling binnen een bepaalde leerroute wordt gebaseerd op leerlingkenmerken en didactisch niveau. Ten behoeve van de schoolgaande leerlingen op De Berkenschutse zijn drie relatief autonome onderwijsafdelingen ingericht waarin een grote mate van zelfverantwoordelijkheid is. Binnen een onderwijsafdeling wordt onderwijs gegeven in meerdere leerroutes.

Afdeling SO
Afdeling VSO o, a t/m e en Arbeidsonderzoek, en Trainingscentrum (AOT)
Afdeling VSO f
Dienst Ambulante Begeleiding

Er zijn 3 uitstroomprofielen:

- Dagbesteding
- Arbeid
- Vervolgonderwijs

Naast de onderwijskundige afdelingen is er een Dienst Ambulante Begeleiding (DAB)

2.3. Afdeling SO

In de afdeling SO zitten leerlingen in de basisschoolleeftijd. Naar vraagstelling zitten hier leerlingen met epilepsie, langdurig zieke leerlingen (neurologisch/ somatisch) en leerlingen met een meervoudige beperking.

2.4. Afdeling VSO o, a t/m e en AOT

In deze afdeling VSO zitten leerlingen in de leeftijd van 12-20 jaar. Naar vraagstelling zitten in het VSO o, a t/m e leerlingen met epilepsie, langdurig zieke leerlingen (neurologisch/ somatisch) en leerlingen met een meervoudige beperking.

o= onderwijszorggroep	uitstroomprofiel belevingsgerichte dagbesteding
a=ZML	uitstroomprofiel belevingsgerichte-/ taakgerichte dagbesteding
b=ZML	uitstroomprofiel taakgerichte-/ arbeidsgerichte dagbesteding
c=ZML	uitstroomprofiel arbeidsgerichte dagbesteding
d=niveau PRO	uitstroomprofiel loonvormende arbeid
e=VMBO	uitstroomprofiel vervolgonderwijs

2.5. Arbeidsonderzoek- en trainingscentrum (AOT)

Vanaf 2010 is gewerkt aan de vormgeving van de processen: Arbeidsonderzoek, Arbeidstraining en Arbeidstoeleiding/Nazorg. De concrete uitwerking vindt zijn neerslag in het individueel trajectplan (ITP).

Binnen de ASS-pilot (leerlingen met een autisme-problematiek die niet naar een diploma geleid kunnen worden) zijn kleine successen geboekt. De ondersteuning van deze leerlingen blijkt in veel gevallen zeer intensief van aard te zijn en noodzakelijk voor langere perioden.

In de relatie die De Berkenschutse heeft met de dagbehandeling autisten (DBA) van Kentalis, heeft een aantal maatwerktrajecten plaatsgevonden. In het najaar van 2015 is er door een wijziging in de bekostiging van deze leerlingen bij Kentalis (leerlingen met ASS zonder bijkomende sensorische problematiek) een situatie ontstaan waardoor het niet meer mogelijk is om leerlingen conform deze afspraken te begeleiden. Er is een nieuwe samenwerking gestart met GgzE, waar deze leerlingen nu begeleid worden.

Ten aanzien van de transitie naar arbeid werkt het AOT samen met diverse partners.

Met het UWV werken we nauw samen ten aanzien van de mogelijke aanvraag van een Wajong uitkering en ten aanzien van re-integratie en jobcoachtrajecten. Het bestaande bedrijsvennetwerk is met name met betrekking tot de pilot ASS (autisme) uitgebreid.

2.6. VSO f

In de afdeling f zitten Havo/ VWO leerlingen in de leeftijd van 12-18. Dit zijn voornamelijk leerlingen met een complexe autismespectrumstoornis, een klein deel van de leerlingen heeft epilepsie of is langdurig ziek.

2.7. Dienst Ambulante Begeleiding

De dienst voor ambulante begeleiding (DAB) richt zich op externe leerlingen en betrokken onderwijsprofessionals. Het werkgebied van de DAB omvat Midden, Oost en Zuid Nederland, in overeenstemming met het werkgebied van Kempenhaeghe. De dienst richt zich op leerlingen met een neurologische stoornis (epilepsie) in relatie tot onderwijs en leren op scholen in Nederland. Vanuit de landelijke taakstelling wordt deze expertise toegankelijk gemaakt en overgedragen aan scholen in PO, VO en MBO.

In de eigen directe regio van De Berkenschutse (Zuidoost Brabant) richt de dienst zich tevens op leerlingen en betrokken professionals met een chronisch medische problematiek waardoor schoolvoortgang belemmerd wordt. De dienst werkt hierbij o.a. samen met Onderwijsondersteuning Zieke Leerlingen. Het betreft leerlingen uit het voormalig REC 3-18 gebied die nu vallen binnen de samenwerkingsverbanden: PO Eindhoven, PO Helmond e.o., PO Valkenswaard/Kempen, VO Helmond/ Peelland en VO Eindhoven.

De DAB werkt samen met de ambulante dienst van De Waterlelie te Cruquius in het Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE). LWOE is een landelijk dekkend netwerk van expertise op het gebied onderwijs en epilepsie. Zij waarborgen de onderwijskundige begeleiding voor leerlingen in regulier basis- en voortgezet onderwijs, speciaal (voortgezet) onderwijs en Middelbaar Beroepsonderwijs, in heel Nederland. De DAB werkt nauw samen met Kempenhaeghe en houdt onderwijskundige spreekuren op de poliklinieken van Kempenhaeghe. Daarnaast heeft de dienst onderwijskundige spreekuren op de afdelingen kinderneurologie van diverse algemene ziekenhuizen. De nauwe samenwerking met betrokken medisch specialisten en de spilfunctie tussen zorg en onderwijs, zijn kenmerkend voor de onderwijskundige begeleiding vanuit de DAB.

2.8. Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE)

Wettelijke kaders

Bij wetgeving is geregeld dat er voor de beide epilepsiescholen in Nederland: De Berkenschutse in Heeze en De Waterlelie in Cruquius een status aparte geldt. Voor deze scholen wordt een uitzondering gemaakt op passend onderwijs. Vanuit het Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE) realiseren de scholen gezamenlijk een landelijk dekkend netwerk voor ambulante onderwijskundige begeleiding aan leerlingen met epilepsie. Zij ontvangen daarvoor een genormeerd budget van het ministerie van OCW en leggen over de inzet rechtstreeks verantwoording af bij het ministerie.

De samenwerking tussen de ambulante diensten van De Berkenschutse en De Waterlelie in het Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE) is in 2017 gecontinueerd evenals het overleg met het ministerie OCW wat betreft de invulling van de taakstelling die voortvloeit uit artikel XXIVA in de wet Passend Onderwijs. Eind 2014 is de beschikking afgegeven door het ministerie en daarmee is het budget vastgesteld voor begeleiding in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Deze beschikking is voor een periode van 5 jaar afgegeven met ingang van schooljaar 2014-2015. Voor 2018 heeft OCW een themaonderzoek voor LWOE aangekondigd in 2018. De uitkomsten van dit onderzoek, en de eventuele consequenties daarvan voor continuering van het budget, staan eveneens gepland voor 2018.

Gespecialiseerde onderwijskundige begeleiding

Het gespecialiseerd werken van de ambulante diensten komt tot uitdrukking in de nauwe samenwerking met de specialisten, zoals neurologen en de gedragswetenschappelijke dienst vanuit Kempenhaeghe en algemene ziekenhuizen. De ambulante onderwijskundige begeleiding van leerlingen en betrokkenen in het onderwijs krijgt vorm middels verschillende arrangementen. Dit varieert van een korte preventieve interventie tot een langer durend intensiever begeleidingstraject voor leerling en/of leerkracht. Het begeleidingstraject is hulpvraaggericht, in principe tijdelijk van karakter en gericht op het versterken van het systeem rondom de leerling waarna de interventie vanuit LWOE weer afgesloten wordt.

Daarnaast ontwikkelt men vanuit de onderwijskundige specifieke producten en expertise op het gebied van onderwijs en epilepsie en/of aanverwante stoornissen. Vanuit DAB richt men zich hierbij bijvoorbeeld op het causaal-model als denkkader, observatielijsten en handelingsadviezen bij

verminderd executief functioneren en voorlichting- en scholingsmodules op maat rondom specifieke thema's en/of leergebieden binnen onderwijs als het gaat om epilepsie, leren en gedrag.

Samenwerken vanuit netwerken

Om gespecialiseerde onderwijskundige begeleiding te realiseren wordt er geïnvesteerd in onderhoud en beheer van netwerken binnen onderwijs en de medische sector. Er vindt afstemming plaats over samenwerking binnen de samenwerkingsverbanden waar scholen onderdeel van zijn en samenwerking met ziekenhuizen. Daarnaast is er een open communicatie naar alle andere betrokkenen en samenwerkingspartners in het systeem rondom de leerling. Te denken valt aan bestaande zorgstructuren van reguliere scholen, gemeenten en MBO's. Op die manier levert onderwijskundige begeleiding een bijdrage aan passend onderwijs voor de betreffende leerling en school.

In februari 2017 zijn via een digitale nieuwsbrief relaties, samenwerkingsverbanden en artsen geïnformeerd over de werkzaamheden van LWOE. In oktober 2017 zijn alle samenwerkingsverbanden per brief geïnformeerd over het aantal leerlingen waarbij LWOE in het betreffende gebied betrokken was.

Via de website, www.lwoe.nl, kunnen geïnteresseerden kennis nemen van o.a. inhoudelijke informatie en ervaringsverhalen. Praktische materialen zijn er te vinden zoals: signaleringslijst, aanvalsprotocol en een concepttekst ten behoeve van het ondersteuningsplan ter plaatse. Ook kan men zich via de website aanmelden voor begeleiding of een algemene vraag op het gebied van epilepsie en onderwijs.

In 2017 is de digitale werkomgeving verder geoptimaliseerd binnen de mogelijkheden van Office 365 en de gestelde (toekomstige) wettelijke kaders op het gebied van privacy en veiligheid. In deze omgeving kunnen enerzijds alle onderwijskundig begeleiders van LWOE digitaal en op afstand met elkaar samenwerken. Een plek waar men elkaar weet te vinden, nieuws en informatie worden uitgewisseld en expertise ontwikkeld. Anderzijds is het leerlingvolgsysteem en bijbehorende praktische informatie per betreffende ambulante dienst inzichtelijk.

Monitor

De activiteiten rondom ambulante leerlingen met epilepsie worden gemonitord als het gaat om kengetallen en het zien van trends en ontwikkelingen. De DAB doet dit vanuit de zogenaamde caseload- en leerlingenadministratie. Met deze data worden onderwijsinhoudelijke, financiële en bedrijfsmatige gegevens inzichtelijk voor sturing en verantwoording van de bekostiging. Vanuit de monitor zijn in 2017 als belangrijke items duidelijk geworden: verdere toename van het leerlingaantal en het accent op preventieve begeleidingsarrangementen door tijdige aanmelding.

Onderzoek van klanttevredenheid bij scholen en ouders, maakt in juli 2017 duidelijk dat over het algemeen de snelheid van LWOE, de wijze van samenwerking en de deskundigheid van de begeleiders, naar wens is. Nader onderzoek door een extern onderzoeksbureau naar de toegevoegde waarde van onderwijskundige begeleiding door LWOE geeft in december 2017 een bevestiging van dit beeld: de meerwaarde van LWOE zit met name in de expertise op het gebied van epilepsie en onderwijs en de toegankelijkheid van de begeleiding wordt hoog gewaardeerd. Het gaat om expertise die scholen niet elders kunnen halen. Door de begeleiding voelen de professionals in de scholen zich ondersteund in het werken met de leerlingen. Zij kunnen mede door de begeleiding van LWOE, het beste uit leerlingen halen. Aanbevelingen richten zich op het vergoten van de naamsbekendheid aan zich, scholen informeren over wat de mogelijkheden van begeleiding zijn en het nog passender aansluiten op begeleidingsmogelijkheden per schoolsoort.

3. Kengetallen

3.1. Inschrijving leerlingen in schooljaar 2016-2017 (dus van 01-08-2016 t/m 31-07-2017)

In het schooljaar 2016-2017 zijn er 141 nieuwe leerlingen ingeschreven. (in schooljaar 2015-2016 waren er 149 nieuwe leerlingen ingeschreven)

11 van de 141 inschrijvingen zijn interne leerlingen (RP/residentiële) die worden opgenomen op Kempenhaeghe en gedurende de opname op onze school onderwijs krijgen en tegelijkertijd worden geobserveerd op vraagstelling van de neuroloog (van deze 11 RP-leerlingen zijn er inmiddels weer uitgeschreven, zie onderstaande tabel per teldatum)

3.2. Kengetallen 2017 algemeen

	2017	2016	2015
Aantal leerlingen per 01-10 (teldatum)	671	632	637
Waarvan residentiële leerlingen	7	9	23
Residentiële leerlingen na teldatum geplaatst (geen bekostiging)	9	8	10

3.3. Kengetallen 2017 Dienst Ambulante Begeleiding

In januari 2017 startte de DAB met de inzet van 15 ambulante begeleiders, 1 stafmedewerker, 2 gedragswetenschappers en 1 afdelingsleider. Halverwege 2017 is de formatie van de DAB uitgebreid met 1 ambulante begeleider. De medewerkers van de DAB zijn over het algemeen gespecialiseerd opgeleide onderwijskrachten, zoals: initiële lerarenopleiding, opleiding speciaal onderwijs/ remedial teaching, opleiding ambulante begeleider/ intern begeleider, master SEN. Zij hebben ruime ervaring in het (speciaal) onderwijs en de combinatie van epilepsie en onderwijs.

Voor de Dienst Ambulante Begeleiding hebben zich in 2017 518 leerlingen aangemeld voor begeleiding, waarvan 488 leerlingen met epilepsie en 30 leerlingen met LZ-problematiek. In het totaal was de ambulante dienst betrokken bij 989 leerlingen (was in 2016: 885 leerlingen).

	Leerlingen met epilepsie	Langdurig Zieke Leerlingen (LZK)	totaal
Service arrangement	800	66	866
Licht begeleidingsarrangement	98	15	113
Medium begeleidingsarrangement	8	2	10
Totaal begeleide leerlingen (teldatum 1-7-2017)	906	83	989

3.4. Kengetallen 2017 Arbeidsonderzoek- en trainingscentrum (AOT)

Het aantal leerlingen/cliënten dat aan arbeidsonderzoek en /of arbeidstraining en –toeleiding heeft deelgenomen is als volgt verdeeld:

	2017	2016	2015
Leerlingen ab-stroom	26	20	8
Leerlingen cde-stroom	52	48	50
Leerlingen f-stroom	7	3	5
Externe cliënten	0	0	1
Totaal	85	71	64

Aanvullende dienstverlening AOT in 2017:

- Loopbaanoriëntatie en advies profielkeuze t.b.v. e- stroom: 47 leerlingen (in 2016: 61), t.b.v. f-stroom: 80 leerlingen (in 2016: 90).

3.5. Kengetallen personeel 2017

3.5.1. Aantal personeelsleden

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het gemiddelde aantal medewerkers over de afgelopen jaren. In 2017 is het gemiddelde aantal medewerkers afgenomen met 5,058 fte.

	2017	2016	2015
Medewerkers	193,3620 fte	198.4200 fte	202.9131 fte
Detachering via Kempenhaeghe	9,105 fte	7.98 fte	8,33 fte
Aantal Stagiaires	25	30	21

3.5.2. Ziekteverzuim

Het gemiddelde verzuimpercentage is in 2017 afgenomen ten opzichte van 2016 zoals valt af te leiden uit onderstaande tabel. De tabel geeft het verzuimpercentage exclusief zwangerschappen. Het verzuimpercentage in 2017 is met 7.51% hoger dan het landelijk gemiddelde van 7.0% (peildatum 2016) in het speciaal onderwijs.

	2017	2016	2015
Verzuimpercentage	7,51	9,25	7,45

De laatste jaren zijn stappen gezet in het reduceren van de verzuimcijfers door extra aandacht te besteden aan o.a. de ervaren werkdruk, de gesprekkencyclus, verzuimbegeleiding en communicatie. Daarnaast is ook de samenwerking met de bedrijfsarts geïntensiveerd. De ingezette maatregelen in het kader van terugdringen en preventie van het verzuim zullen worden voortgezet.

4. Passend onderwijs

Sinds 1 augustus 2014 is de wet Passend onderwijs van kracht geworden. Er is een landelijke indeling gemaakt in 151 samenwerkingsverbanden. De Berkenschutse is ingedeeld bij samenwerkingsverband Helmond-Peelland (po en vo).

Bestuurlijk is aangesloten bij 7 andere samenwerkingsverbanden: 4 VO en 3 PO.

Aanvankelijk daalde het leerlingaantal conform verwachting sterk. Na enige tijd (1 a 1,5 jaar) is het aantal leerlingen echter weer gaan toenemen, dit geldt zowel voor de so als voor de vso.

4.1. Samenwerkingsverbanden Primair Onderwijs

Aantal leerlingen afkomstig uit samenwerkingsverbanden:

30-04 Hilvarenbeek	2
30-05 Den Bosch e.o.	3
30-06 Oss/Uden e.o.	2
30-07 Eindhoven	32
30-08 Helmond e.o.	60
30-09 V'waard/Kempen	33
31-01 Venlo/Venray	3
31-02 Roermond e.o.	3
31-03 Weert e.o.	15
31-06 Kerkrade/Heerlen	1
25-04 Duiven	1
26-01 Utrecht	1
26-05 Houten	1
28-06 Rotterdam	2
Totaal per 01-10-2017	159

4.2. Samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs

Aantal leerlingen afkomstig uit samenwerkingsverbanden:

24-01 Almere	2
25-07 Nijmegen e.o.	9
27-08 Amsterdam	1
28-10 Rotterdam e.o.	1
30-02 Moerdijk	1
30-03 Breda e.o.	1
30-04 Hilvarenbeek/Tilburg	5
30-05 Den Bosch e.o.	9
30-06 Oss/Uden e.o.	11
30-07 Eindhoven/Kempenland	175
30-08 Helmond/Peelland	189
30-09 Kempen	2
31-01 Venlo/Venray e.o.	33
31-02 Roermond e.o.	23
31-03 Weert e.o.	44
31-04 Sittard/Geleen	3
31-05 Maastricht	2
31-06 Kerkrade	1
Totaal per 01-10-2017	512

5. Ontwikkelingen en verbeteragenda

In 2017 hebben we verdere stappen gezet naar verhoging van kwaliteit en groei tot een professionele leergemeenschap. De verandering van cultuur, van familiecultuur naar een professionele cultuur blijft onze aandacht houden. Er wordt blijvend stevig ingezet op innovatie.

In de hele Stichting Kempenhaeghe is een nieuwe koers ontwikkeld waarin 5 centra onderscheiden worden die elk met hun eigen focus zoeken naar versterking door verbinding. In 2017 is de integratie van ondersteunende diensten uitgewerkt en voorbereid. Het traject naar daadwerkelijke integratie is in 2017 afgerond.

5.1. Cultuur

In de cultuur op De Berkenschutse vindt transformatie plaats van een sterke familiecultuur naar een professionele cultuur gebaseerd op gemeenschappelijke waarden. De grote betrokkenheid van medewerkers is van grote waarde, maar mag niet belemmerend zijn voor verdere ontwikkeling waarbij gestreefd wordt naar meer autonomie en zelfverantwoordelijkheid van medewerkers en teams.

5.2. Kwaliteit

De kwaliteit van De Berkenschutse is en blijft een van onze speerpunten, wij zijn een school met unieke onderwijsexpertise op het gebied van epilepsie, neurocognitie, zieke leerlingen en autisme. Daarmee dragen we als bovenregionale voorziening bij aan een dekkend onderwijsaanbod. We baseren ons op de kwaliteitsstandaard Speciaal Onderwijs.

De bovenregionale rol die De Berkenschutse speelt, brengt met zich mee dat we met veel verschillende partijen aan tafel zitten en dienen af te stemmen. Met regelmaat worden hierbij tegenstrijdigheden ervaren.

We nemen onze rol in het breder bijdragen aan de kwaliteitsverhoging van onderwijs in de samenwerkingsverbanden. Vanwege het grote aantal samenwerkingsverbanden is het onmogelijk vertegenwoordiging af te vaardigen in alle werkgroepen waarin een beroep op ons gedaan wordt. We hebben er daarom voor gekozen onze expertise te delen middels halfjaarlijkse seminars.

Samen met de andere centra van Stichting Kempenhaeghe ontwikkelen we expertise door steeds nauwer te gaan samenwerken met elkaar.

5.3. Professionele leergemeenschap

Willen we in interactie met onze omgeving de meerwaarde van onze expertise blijven rechtvaardigen dan vraagt professionele ontwikkeling voortdurend de aandacht. Het onderwijsveld is dynamisch, de uitdaging is om steeds op zoek te blijven naar nieuwe expertise en het vergroten/ verdiepen van de huidige expertise om deze vervolgens te kunnen delen.

De professionaliseringscarroussel die in 2016 gestart is, is een groot succes. De kennis en expertise van elke medewerker is van belang en waard gedeeld te worden. Alle medewerkers nemen hieraan deel, of als workshopleider, of als deelnemer aan de workshop, en hebben de keuze uit een variëteit aan onderwerpen.

5.4. Innovatie

De focus is aan het verschuiven van verbeteren naar innoveren, zij het dat er nog steeds onvoldoende gebruik wordt gemaakt van de geboden mogelijkheden (financiën, personele inzet). Dit vraagt om meer expliciete aandacht voor het thema.

Lopende projecten zijn: onderzoek naar prikkelverwerking; naar slaap en leren en naar schoolweigerings. Ook is er een onderzoek naar het gebruik van Ipads in relatie tot taalontwikkeling.

6. Continuïteitsparagraaf

Deze paragraaf geeft inzicht in de verwachte meerjarige ontwikkeling van aantallen medewerkers, leerlingen, balans en exploitatie. Bovendien is opgenomen een korte beschrijving van de risico's, rapportage van het toezichthoudende orgaan en hoe wordt omgegaan met de Code Goed Bestuur.

De in deze paragraaf opgenomen gegevens zijn afkomstig uit de meerjarenbegroting 2018-2022. De meerjarenbegroting is in december 2017 vastgesteld en goedgekeurd door de raad van bestuur en de raad van toezicht. In januari 2018 is de begroting toegelicht aan de medezeggenschapsraad.

6.1. Risico's / aandachtspunten

De risico's die door de directie worden onderkend en waarvan de kans dat het zich voordoet hoog is, zijn:

1. Het leerlingaantal daalt minder snel dan geprognosticeerd. Dit heeft consequenties voor de huisvesting.
2. Ziekteverzuim is nog hoog, maar gestaag dalend.
3. Krapte op de arbeidsmarkt i.r.t. leeftijdsopbouw personeel en leerlingaantal.
4. Tekorten bij samenwerkingsverbanden.
5. Vermindering bekostiging LWOE en expertisebekostiging.

Daarnaast zijn er ontwikkelingen die effect hebben op de exploitatie voor de korte en de middellange termijn:

- A. Integratie ondersteunende diensten
- B. Innovatie

Ad 1. Het leerlingaantal daalt minder snel dan geprognosticeerd.

Het leerlingaantal, dat substantieel hoger is dan verwacht, veroorzaakt knelpunten in de huisvesting. Er is onvoldoende, adequate huisvesting. Bovendien strookt de huisvesting niet met de visie op goed onderwijs en zijn er zelfs gezondheidsrisico's (klimaat).

Na stagnatie van het overleg met de gemeente, is dit nu toch weer gestart in meerdere gremia. Er vindt overleg plaats over oplossingen op korte termijn en op langere termijn. Bij dit laatste speelt ook de strategische huisvesting en de ontwikkeling van het terrein van Kempenhaeghe een belangrijke rol.

In 2017 is gestart met proefplaatsingen voor klimaatbeheersing, in 2018 worden systemen in een groot aantal ruimtes aangebracht. Daarnaast is een bedrag opgenomen om gebouwen beleidsarm te actualiseren.

Het aantal leerlingen daalt de komende jaren maar minder sterk dan verwacht.

Landelijk is de trend zichtbaar dat na een aanvankelijke daling van de leerlingaantallen in het speciaal onderwijs nu weer een opwaartse tendens merkbaar is. Het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs stijgt naar het niveau van vóór de invoer van Passend Onderwijs.

Bij de Berkenschutse heeft het leerlingenaantal zich in de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld. (Bij het opstellen van de begroting in het najaar van 2018 is uitgegaan van 673 leerlingen op teldatum 1-10-2017. Met terugwerkende kracht kunnen hierin nog mutaties plaatsvinden. Het definitieve aantal is vastgesteld op 671.)

De complexiteit van leerlingen is toegenomen, ook stromen leerlingen op een later moment in. Een mogelijke verklaring is dat reguliere scholen langer proberen leerlingen te begeleiden. Opvallend is ook de toename van leerlingen met een meervoudige problematiek, onduidelijk is waarom deze categorie leerlingen zo sterk toeneemt. Het vermoeden bestaat dat dit deels leerlingen zijn aan wie eerder ontheffing van leerplicht verleend is/ zou zijn. Verder is er een toename van leerlingen in het VMBO, deze leerlingen geven aan vanwege het mildere pedagogisch klimaat de voorkeur aan De Berkenschutse te geven t.o.v. de voormalig cluster 4 scholen. Binnen de SO was verwacht dat er op basis van demografische ontwikkeling een daling zou optreden. Dit is echter niet het geval. In tegenstelling tot een aantal jaren geleden stromen er vanuit de SO ook minder leerlingen door naar regulier onderwijs. Ook hier speelt de toegenomen complexiteit een rol.

Ad 2. Ziekteverzuim is nog hoog, maar gestaag dalend.

In het kader van ziekteverzuim is een aantal maatregelen genomen. Cruciaal is daarin het vormgeven aan de gesprekscyclus en het voeren van adequate gesprekken over verzuim. Er is een lijn ontwikkeld waarbij er snel interventies gepleegd worden. Het model waarvoor gekozen is, is het eigen regiemodel. Ook is er extra formatie vrijgemaakt voor kort tijdelijke vervanging, is er periodiek sociaal-medisch overleg en zijn er gesprekstafels met de directie. Ook is flink ingezet op het ontwikkelen van competenties van met name teamleiders, zodat zij toegerust zijn om de goede gesprekken te voeren. Het is verheugend te constateren dat dit heeft geresulteerd in een vrij forse, gestage afname van het verzuim. Het gemiddelde verzuim in het derde kwartaal 2017 bedroeg 5,2%. De daling ligt in lijn met de ambitie om het ziekteverzuim terug te dringen tot 5%. De benchmark (sbao en wec) lag in 2016 op 7,1% (bron: verzuimonderzoek PO en VO 2016). De focus in de komende tijd zal uitgaan naar monitoren van deze ontwikkeling.

Ad 3. Krapte op de arbeidsmarkt i.r.t. leeftijdsopbouw personeel en leerlingaantal.

De arbeidsmarkt voor met name onderwijzend personeel wordt merkbaar krappere. De personeelsopbouw is zodanig, dat er relatief veel oudere medewerkers zijn. Op middellange termijn (0-5 jaar) zal een aanzienlijk deel vanwege leeftijd uitstromen. In 2025 is voorzien dat zelfs 16 fte op basis van leeftijd zal uitstromen.

Aangezien het aantal vacatures landelijk toeneemt, zal er naar verwachting meer mobiliteit ontstaan, personeel zal minder bang zijn om van baan te wisselen.

Buiten dit is ook de kwaliteit van medewerkers van belang. Wij hebben de ambitie om toonaangevend te zijn, dat vraagt een kwaliteit van medewerkers die hoger ligt dan gemiddeld. Deze zijn nog schaarser.

Ad 4. Tekorten bij samenwerkingsverbanden.

In 2020 is de compensatie die samenwerkingsverbanden ontvangen om de verevening geleidelijk op te kunnen vangen volledig afgebouwd. Te verwachten is dat er tekorten ontstaan bij samenwerkingsverbanden die een negatieve verevening hebben. Deze tekorten zullen afgewenteld gaan worden op scholen.

Onduidelijk is of de tekorten doorberekend zullen worden aan het regulier onderwijs; aan het regulier én aan het speciaal onderwijs; aan scholen die bestuurlijk aangesloten zijn bij een samenwerkingsverband; aan scholen ook als er geen bestuurlijke aansluiting is... Bovendien is het niet ondenkbaar dat in de verschillende samenwerkingsverbanden verschillend beleid gevoerd zal worden. Er is op dit moment nog nauwelijks beleid hierover in de samenwerkingsverbanden.

Dit risico speelt vooral bij de VO besturen. Daar worden de gelden door het samenwerkingsverband verdeeld (expertisemodel), waardoor bij een samenwerkingsverband tekorten kunnen gaan optreden. Deze tekorten kunnen worden opgelost door te snijden in arrangementen of door de tekorten door te belasten aan de aangesloten besturen.

In het PO worden de gelden verdeeld over de scholen, daar zullen tekorten optreden bij de (reguliere) scholen die vervolgens keuzes moeten gaan maken. Hierbij is er niet het risico dat doorbelasting naar aangesloten besturen in het samenwerkingsverband plaats gaat vinden.

Dit mogelijke risico is ook aangekaart bij Lecso, Landelijk Expertise Centrum Speciaal Onderwijs.

Ad 5. Vermindering bekostiging LWOE en expertisebekostiging.

Een risicofactor blijft de expertisebekostiging. De verwachting is dat de expertisebekostiging gehandhaafd zal blijven, maar dat er in de toekomst wel kans is dat deze bijgesteld gaat worden. De beschikking is afgegeven voor 5 jaar en loopt tot en met schooljaar 2018/2019.

In het jaar voorafgaand hieraan vindt in overleg met OCW besluitvorming plaats over het afgeven van een nieuwe beschikking, deze zal weer een looptijd hebben van 5 jaar.

Tot en met schooljaar 2018/2019 is de expertisebekostiging vastgesteld op € 2.900.000 voor personeel en op € 265.000 voor materieel.

In het eerste kwartaal van 2018 zal door de Onderwijsinspectie, in opdracht van OC&W gestart worden met onderzoek naar ambulante begeleiding en de doelmatigheid van bestedingen. De verwachting is dat de rapportage in oktober 2018 opgeleverd zal worden. Tot en met schooljaar 2018/2019 is de vergoeding voor ambulante begeleiding vastgesteld op € 1.400.000 voor personeel en € 125.000 voor materieel.

Uit de aankondiging van het onderzoek blijkt dat de expertisebekostiging buiten de scope van het onderzoek valt. Indien de bekostiging gecontinueerd wordt, betekent dit een afname van het risico voor een periode van 5 jaar, waarna naar alle waarschijnlijkheid opnieuw onderzoek zal plaatsvinden. Ook bestaat de mogelijkheid dat men de subsidie zal gaan afbouwen, dit vraagt wel een wetswijziging.

In elk geval zal hoe dan ook gestart worden met ontwikkelen van beleid naar een toekomstbestendig LWOE. Dit is een van de speerpunten van de nauwere samenwerking tussen SEIN en Stichting Kempenhaeghe. De marketeer speelt hierin zeker ook een rol: welke producten kunnen we (door)ontwikkelen, hoe brengen we die in de markt, hoe kunnen we ons meer onafhankelijk van subsidie positioneren.

Ad A. Integratie ondersteunende diensten.

Met ingang van 1-1-2018 zal de integratie met Kempenhaeghe van ondersteunende diensten een feit zijn. Het gaat daarbij om de volgende transitie:

Dienst	Facilitaire Dienst (FD)	Financiën en Controle (F&C)	Informatieverwerking en Automatisering (I&A)	Marketing/communicatie	Personeel en Organisatie (P&O)	Para-medische Dienst (PMD)	Dienst Maatschappelijk Werk (MW)
fte	3	2	4	0,6	1,5	2,5	1,6
Aantal medewerkers	3	3	4	1	2	5	3

De integratie is budgetneutraal. Wel kan in relatie tot het vergroten van expertise en de kwaliteitsslag die we willen maken de keuze gemaakt gaan worden om extra te investeren in de ondersteunende diensten. Het proces van integratie maakt deel uit van de organisatieontwikkeling van Stichting Kempenhaeghe als geheel en staat daarmee in verbinding met de andere centra en met de ondersteunende structuur. In het vervolg vindt nog verdere afstemming plaats, zowel tussen de centra als tussen de ondersteunende diensten.

Ad B. Innovatie.

Omdat we innovatieve initiatieven willen ondersteunen en stimuleren is zowel in 2016 als in 2017 een budget vrijgemaakt van € 500.000. In het eerste jaar is daarvan slechts € 76.000 gebruikt. Daarna is sterker ingezet op communicatie over dit budget en de mogelijkheden die dit biedt en zijn meer initiatieven ontwikkeld. Dit heeft geresulteerd in een grotere inzet in 2017 (bijna € 200.000). De ambitie is deze lijn door te trekken, daarom blijft het innovatiebudget in 2018 en de jaren erna gehandhaafd op € 500.000. Er wordt onderzocht hoe innovatie een prominenter plaats kan innemen binnen de school. De portefeuille innovatie zal herkenbaar belegd worden bij een nog nader te bepalen verantwoordelijke. In 2017 zijn nieuwe initiatieven ontstaan die doorlopen in 2018 en er zijn nog lopende projecten die afgerond gaan worden in de loop van 2018.

Een groot project is LANS (Leerlingen Allemaal Naar school), een project dat zich richt op schoolweigering, dat onlangs gestart is en tot nu toe zonder aantrekken van extra formatie is uitgevoerd. Deze is voor het vervolg niet meer toereikend.

6.2. Meerjarendoorkijk

Onderstaand treft u een overzicht aan van de (verwachte) leerlingenaantallen. Alsmede een overzicht van de personele bezetting.

KENGETAL	2017	2018	2019	2020	2021	2022
<u>Personele bezetting in FTE</u> (per 31-12)						
- Directie	2	2	2	2	2	1,5
- Onderwijzend Personeel	115	116	114	114	114	114
- Overige medewerkers	81	79	77	76	76	76
<u>Leerlingenaantallen</u> (per 1-10)	671	680	671	636	620	615

6.2.1. Balans

Bedragen per 31-12	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	€ 31.876	€ 28.508	€ 21.249	€ 17.000	€ 15.000	€ 15.000
Materiële vast activa	€ 1.225.893	€ 2.569.802	€ 2.597.563	€ 2.489.633	€ 2.389.619	€ 2.316.440
Vlottende activa						
Vorderingen	€ 997.757	€ 997.757	€ 997.757	€ 997.757	€ 997.757	€ 997.757
Liquide middelen	€ 14.837.272	€ 14.081.505	€ 14.961.316	€ 15.650.977	€ 16.138.928	€ 16.433.834
Totaal activa	€ 17.092.798	€ 17.677.572	€ 18.577.885	€ 19.155.367	€ 19.541.304	€ 19.763.031
Passiva						
Eigen vermogen						
Algemene reserves	€ 10.640.097	€ 11.334.045	€ 12.234.673	€ 13.000.334	€ 13.364.466	€ 13.637.059
Bestemmingsreserves	€ 3.522.677	€ 3.522.677	€ 3.522.677	€ 3.522.677	€ 3.522.677	€ 3.522.677
Voorzieningen	€ 1.447.291	€ 1.338.117	€ 1.337.802	€ 1.149.623	€ 1.171.428	€ 1.120.562
Kortlopende schulden	€ 1.482.733	€ 1.482.733	€ 1.482.733	€ 1.482.733	€ 1.482.733	€ 1.482.733
Totaal passiva	€ 17.092.798	€ 17.677.572	€ 18.577.885	€ 19.155.367	€ 19.541.304	€ 19.763.031

De opgenomen balansposities in 2018 e.v. betreffen de afgeleide posities zoals die zijn opgenomen in de mjb 2018-2022. Deze mjb is goedgekeurd in de vergadering van de raad van toezicht d.d. 20 december 2017.

6.2.2. Raming baten en lasten

Baten	2017	2018	2019	2020	2021	2022
3.1. (Rijks) bijdragen OCW	€ 16.198.594	€ 16.264.082	€ 16.700.696	€ 16.713.229	€ 16.353.575	€ 16.220.543
3.2. Overige overheidsbijdragen	€ 712.005	€ 603.000	€ 553.000	€ 503.000	€ 453.000	€ 403.000
3.5. Overige baten	€ 291.349	€ 498.566	€ 457.874	€ 455.181	€ 454.258	€ 454.258
Totaal baten	€ 17.201.948	€ 17.365.648	€ 17.711.570	€ 17.671.410	€ 17.260.833	€ 17.077.801
Lasten						
4.1. Personele lasten	€ 13.256.385	€ 13.828.658	€ 13.889.915	€ 13.939.493	€ 13.943.165	€ 13.890.507
4.2. Afschrijvingen	€ 380.355	€ 460.597	€ 569.498	€ 622.179	€ 612.014	€ 573.179
4.3. Huisvestingslasten	€ 652.053	€ 766.435	€ 766.435	€ 766.435	€ 766.435	€ 766.435
4.4. Overige lasten	€ 718.686	€ 1.626.010	€ 1.585.094	€ 1.577.642	€ 1.575.087	€ 1.575.087
Totaal lasten	€ 15.007.479	€ 16.681.700	€ 16.810.942	€ 16.905.749	€ 16.896.701	€ 16.805.208
Saldo baten en lasten	€ 2.194.469	€ 683.948	€ 900.628	€ 765.661	€ 364.132	€ 272.593
5.1 Financiële baten en lasten	€ 14.283	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ 2.208.752	€ 693.948	€ 900.628	€ 765.661	€ 364.132	€ 272.593

De post overige lasten laat een stijging zien van 2017 naar 2018. Het betreft de middelen die zijn begroot (€ 500.000) ten behoeve van innovatie. Deze middelen zullen voornamelijk worden ingezet voor een extra impuls voor het ontwikkelen van expertise conform de visie en collectieve ambities.

6.3. Interne risicobeheersing- en controlesystemen

De planning- en control cyclus is als volgt: Jaarlijks wordt een begroting opgesteld voor het komende kalenderjaar. Deze wordt besproken en ter goedkeuring en vaststelling voorgelegd aan de raad van bestuur, de raad van toezicht en de medezeggenschapsraad. Tegelijkertijd met deze begroting wordt een meerjarendoorkijk gemaakt.

Aan de hand van kwartaalrapportages wordt gevolgd of de werkelijke cijfers zich ontwikkelen conform begroting. De tussentijdse rapportages hebben zowel betrekking op het budget personeel als materieel. De bevindingen worden gerapporteerd aan de algemeen directeur van De Berkenschutse, de raad van bestuur en de raad van toezicht.

Het risicobeheer is de verantwoordelijkheid van het managementteam onder voorzitterschap van de algemeen directeur. In 2016 is een risicoscan uitgevoerd. De risico's van de volgende gebieden zijn in kaart gebracht: onderwijs en kwaliteitszorg, personeel, financiën, huisvesting en ICT, bestuur en organisatie en communicatie. Er is onderzoek gedaan naar de financiële risico's en gevolgen voor het imago. De uitkomsten zijn verwerkt en geanalyseerd. Vervolgens is een prioritering aangebracht. De hoogste prioriteit ligt bij huisvesting.

De Berkenschutse beschikt over een kwaliteitshandboek in het kader van de kwaliteitsnorm voor het SO. Er vindt continu monitoring plaats op het actueel houden van de processen. Bovendien vinden er jaarlijks audits plaats om de praktische uitvoerbaarheid van de processen te monitoren.

De interne risicobeheersing laat geen belangrijke leemtes zien in de werking van de administratieve organisatie. Er is voldoende grip op de bedrijfsprocessen binnen de organisatie. Dit betekent dat de processen en procedures zodanig zijn ingericht, dat alle relevante risico's tijdig worden signaleerd en passende maatregelen worden genomen om deze risico's en de gevolgen daarvan te beheersen.

6.4. Bestedingen in het kader van ontvangen gelden prestatiebox Primair Onderwijs

De overheid en sociale partners binnen het onderwijs zetten al jaren in op versterking van kwaliteit, professionalisering en de eigen regie van de leraar. Om dit te kunnen realiseren is er in 2012 is een aanvullende bekostiging ingevoerd. De zogenaamde prestatiebox Primair Onderwijs. Tot en met schooljaar 2014/2015 verstrekte de minister bijzondere bekostiging voor het realiseren van activiteiten in het kader van opbrengstgericht werken, professionalisering van leraren en schoolleiders en cultuureducatie. De subsidie wordt gecontinueerd tot en met schooljaar 2019/2020. In 2017 zijn uit deze subsidie diverse opleidingstrajecten van medewerkers en teams bekostigd alsmede culturele activiteiten binnen het onderwijsprogramma.

6.5. Rapportage toezichthoudend orgaan

In het jaarverslag van Kempenhaeghe is een uitgebreidere rapportage opgenomen van het toezichthoudend orgaan. Wij beperken ons hier tot de onderwerpen die betrekking hebben op De Berkenschutse.

De raad van toezicht is in het verslagjaar zeven maal bijeen geweest, in aanwezigheid van de raad van bestuur. Grote onderwerpen zoals de strategie van Kempenhaeghe en de transitie van leiderschap en organisatie, zijn in meerdere vergaderingen aan de orde geweest.

Uiteraard zijn de statutair verplichte onderwerpen besproken, zoals de goedkeuring van de begroting en de jaarrekening van Kempenhaeghe, De Berkenschutse en de geconsolideerde jaarrekening. Aanvullend hierop is onder meer besproken; het treasury statuut en integratie ondersteunende diensten. De raad van toezicht heeft ook een moment van zelfreflectie gehad.

De raad had in 2017, verbonden aan de vergaderingen, het jaarlijkse contact met de medezeggenschapsraad, de directie van De Berkenschutse en de accountant.

6.6. Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs

Het bestuur en interne toezichthouders geven gezamenlijke invulling aan de bestuurlijke inrichting volgens de principes van de code goed bestuur. Met daarin een duidelijk scheiding tussen het bestuurlijk en toezichthoudend orgaan. Toepassing van deze code wordt met regelmaat in het toezichthouders overleg (raad van toezicht) geagendeerd.

6.7. Klachtenregelingen en anti-pest coördinator

Waar mensen samenwerken, gaan soms dingen mis. De meeste klachten over de dagelijkse gang van zaken in de school zullen in onderling overleg tussen ouders, leerling, personeel en schoolleiding opgelost worden. Indien problemen niet naar tevredenheid worden opgelost kan men in eerste instantie een beroep doen op de vertrouwenspersoon.

Op De Berkenschutse werken 3 vertrouwenspersonen. Hun taak bestaat uit het in ontvangst nemen van klachten van zowel medewerkers, ouders als leerlingen. Deze taak betreft uitsluitend het bemiddelen in de klacht maar niet het beoordelen/oplossen daarvan. Advies is wel mogelijk mits de aanklager daarom vraagt. De vertrouwenspersoon is dus geen partij tussen de aanklager en aangeklaagde. De klachten hebben alleen betrekking op de schoolveiligheid en het bewaken van de sfeer op school. Te denken aan discriminatie, intimidatie, agressie, geweld en (homo)seksuele intimidatie, etc. De vertrouwenspersonen kennen een geheimhoudingsplicht. De vertrouwenspersonen zijn als zodanig geschoold.

Klachten die naar de mening van collega's, ouders en leerling, ondanks de inschakeling van de vertrouwenspersoon, niet naar behoren zijn opgelost, kunnen worden onderworpen aan het objectieve onderzoek van de klachtencommissie, waarbij de school is aangesloten. Op school is een klachtenregeling aanwezig. Deze is op te vragen bij het directiesecretariaat. De school is aangesloten bij de klachtencommissie van de Stichting Geschillen Commissies Bijzonder Onderwijs (GCBO).

In 2017 zijn er geen formele klachten ingediend.

Op De Berkenschutse is ook een anti-pest coördinator aanwezig, dit is een wettelijke verplichting. Leerlingen en ouders kunnen problemen over (vermeend) pestgedrag melden bij deze anti-pest coördinator.

7. Financieel Beleid

7.1. Financiën op balansdatum

Onderstaand een verkort overzicht van de balansposities op balansdatum:

Balans (x € 1.000,-)

Bedragen per 31-12	2017	2016
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	€ 32	€ 50
Materiële vast activa	€ 1.226	€ 1.141
Vlottende activa		
Vorderingen	€ 998	€ 1.016
Liquide middelen	€ 14.837	€ 12.762
Totaal activa	€ 17.093	€ 14.969
Passiva		
Eigen vermogen	€ 14.163	€ 11.954
Voorzieningen	€ 1.447	€ 1.501
Kortlopende schulden	€ 1.483	€ 1.514
Totaal passiva	€ 17.093	€ 14.969

Kengetallen financiële positie	2017	2016
Vermogensbeheer:		
Kapitalisatiefactor (bt-/gebouwen)/tot.baten	99,1%	88,0%
Solvabiliteit ((ev+voorzieningen)/bt)	91,3%	89,9%
Solvabiliteit (ev/bt)	82,9%	79,9%
Budgetbeheer:		
Liquiditeit (vlottende activa/kortlopende schulden)	1067,8%	910,0%

In bijlage 8 treft u meerdere kengetallen aan van onderwijscentrum De Berkenschutse.

De toename van de (im)materiële vaste activa wordt veroorzaakt doordat er per saldo meer is geïnvesteerd dan er is afgeschreven. In 2017 is onder andere geïnvesteerd in de verdere uitbouw van het ouderportaal, iPads, laptops, digiborden, kleutermeubilair, aangepast meubilair voor leerlingen, inventaris gymzaal en machines voor de huishoudelijke dienst.

Het bedrag aan vorderingen is op balansdatum 2017 lager dan per eind 2016. Het grootste deel van de vordering betreft de vordering op het ministerie van OCW in verband met het verschil tussen het toegerekende lumpsumbudget en het volgens het betaalritme ontvangen lumpsumbedrag.

De liquide middelen zijn gestegen als gevolg van het resultaat in 2017.

Het eigen vermogen stijgt vanwege de toevoeging van het resultaat.

De personele voorzieningen zijn gedaald. De daling wordt veroorzaakt door de terugloop van de voorziening getroffen beëindigingsregeling, voorziening uitgesteld verlof en eigenrisicodragers zw.

De onderhoudsvoorziening stijgt. De dotatie aan de onderhoudsvoorziening was in 2017 hoger dan de onttrekking. De dotaties zijn bepaald aan de hand van een in 2016 opgesteld lange termijn onderhoudsplan.

De post kortlopende schulden ligt op balansdatum 2017 lager dan in 2016. Het betreft voor een groot deel belastingen, premies en vakantiegeld.

Staat van baten en lasten (x € 1.000,-)

Baten	Begroot 2018	Realisatie 2017	Begroot 2017	Realisatie 2016
3.1. (Rijks) bijdragen OCW	€ 16.264	€ 16.199	€ 15.480	€ 15.956
3.2. Overige overheidsbijdragen	€ 603	€ 712	€ 510	€ 759
3.5. Overige baten	€ 499	€ 291	€ 278	€ 304
Totaal baten	€ 17.366	€ 17.202	€ 16.268	€ 17.019
Lasten				
4.1. Personele lasten	€ 13.829	€ 13.256	€ 13.218	€ 13.224
4.2. Afschrijvingen	€ 461	€ 380	€ 425	€ 365
4.3. Huisvestingslasten	€ 766	€ 652	€ 752	€ 708
4.4. Overige lasten	€ 1.626	€ 719	€ 1.547	€ 787
Totaal lasten	€ 16.682	€ 15.007	€ 15.942	€ 15.084
Saldo baten en lasten	€ 684	€ 2.195	€ 326	€ 1.935
5.1 Financiële baten en lasten	€ 10	€ 14	- €	€ 60
Resultaat	€ 694	€ 2.209	€ 326	€ 1.995

Kengetal budgetbeheer	Begroot 2018	Realisatie 2017	Begroot 2017	Realisatie 2016
Rentabiliteit (resultaat/totaal baten)	4,00%	12,84%	2,00%	11,72%

7.2. Vergelijking cijfers 2017 ten opzichte van 2016

De bekostiging van het ministerie hangt samen met het leerlingenaantal, onderstaand een overzicht van de ontwikkeling van het aantal leerlingen in de afgelopen jaren.

	Aantal leerlingen per 1-10	Ambulante begeleiding
2013	659	
2014	677	709
2015	637	773
2016	632	885
2017	671	989

De rijksbijdrage is gestegen (1,5%) voornamelijk als gevolg van de jaarlijkse indexering. Daarnaast zijn de doorbetalingen van de samenwerkingsverbanden gestegen in verband met de groei van het aantal doorverwezen leerlingen in de periode van 1 oktober tot 1 februari.

De *gemeentelijke bijdrage* ligt in 2017 lager dan in 2016. In 2016 was hierin tot oktober nog opgenomen een gedeeltelijke vergoeding van de huur van het AOT.

De post *overige overheidsbijdragen* betreft declaraties bij het vervangingsfonds van vervangingskosten van zieke medewerkers. In 2017 komt deze post lager uit dan in het voorgaande jaar. In de loop van 2017 is het ziekteverzuim afgenomen en daarmee samenhangend ook de declaraties bij het vervangingsfonds.

De overige baten liggen iets lager dan vorig jaar (4%). De ontvangen ESF subsidie in 2017 lag lager dan in 2016. Dit wordt veroorzaakt doordat de eindafrekening op balansdatum nog niet gereed was. Derhalve kon niet de volledige ESF subsidie over het kalenderjaar worden verantwoord. In 2016 kon dat wel.

De personele kosten liggen in 2017 iets hoger dan in 2016 (0,2%). Het gemiddelde aantal personeelsleden is in de loop van het kalenderjaar afgenomen met 5,058 fte. In 2017 is een eenmalige uitkering van € 500 (naar rato) uitbetaald uit hoofde van het onderhandelaarsakkoord uitgewerkt in de cao PO 2016-2017. In 2017 is aan transitievergoedingen circa € 45.000 betaald (€ 55.000 in 2016). De pensioenpremie is gestegen met 2%. De premie voor het vervangingsfonds is aanvankelijk gedaald met 1,35% en per 1 augustus gestegen met 0,3%. De premie voor het participatiefonds is in 2017 gedaald met 0,25%.

In 2017 is circa € 139.000 aan loonkosten betaald ten behoeve van innovatieprojecten.

De kosten voor scholing liggen in 2017 lager dan in 2016. In 2016 zijn er voor het eerst persoonlijke budgetten beschikbaar gesteld (conform de cao PO). Hierdoor hebben in 2016 meer medewerkers scholing gevolgd. Ondanks dat in 2017 deze persoonlijke budgetten wederom beschikbaar waren, is hierop in mindere mate een beroep gedaan.

De kosten voor de arbodienst komen lager uit dan in 2016. Vanwege de afname van het ziekteverzuim is de arbo-arts minder vaak ingezet dan vorig jaar.

De kosten voor outplacement liggen lager dan in 2016. Hierin zijn opgenomen de kosten voor outplacementtrajecten van medewerkers.

De afschrijvingslasten liggen in 2017 iets hoger dan in 2016 (4%). Dit komt voornamelijk door investeringen in het ouderportaal, ICT hardware en leermiddelen.

De huisvestingslasten komen in 2017 7,9% lager uit dan in 2016. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een lagere dotatie aan de onderhoudsvoorziening.

De overige instellingslasten liggen lager dan in 2016 (8%). Dit komt door lagere advieskosten, lagere kosten administratiekantoor en lagere accountantskosten.

7.3. Vergelijking cijfers 2017 ten opzichte van begroting 2017

De rijksbijdragen komen hoger uit dan begroot (4,6%). De rijksbijdrage omvat een vergoeding voor personeel en voor materieel voor leerlingen ingeschreven bij De Berkenschutse en de leerlingen in ambulante begeleiding. Alsmede ontvangen doorbetalingen door de samenwerkingsverbanden in verband met groei per 1 februari.

De stijging komt voort uit het feit dat de beschikkingen hoger uitkomen dan begroot door de stijging van de bekostigingsbedragen als gevolg van de indexatie van de personele bekostiging. Bovendien was er in de begroting geen rekening gehouden met tussentijdse groei (op 1 februari) van het aantal leerlingen.

De overige overheidsbijdragen liggen circa 40% boven de begroting. Dit wordt veroorzaakt door hogere ontvangsten van het vervangingsfonds. Deze post laat zich moeilijk begroten. De omvang van de declaraties hangt samen met het ziekteverzuim. Bovendien zijn de normbedragen de laatste jaren meerdere keren aangepast.

De overige baten vallen hoger uit (4,3%). Voornamelijk vanwege middelen uit hoofde van wet langdurige zorg, zorgverzekeringswet en wet maatschappelijke ondersteuning. Deze inkomsten waren niet begroot.

De personele lasten vallen hoger uit dan begroot (0,3%). De lonen en salarissen liggen iets boven de begroting (2,7%). Dit komt onder andere door extra inzet van formatie ten behoeve van innovatie. De overige personele lasten vallen lager uit. Met name als gevolg van lagere kosten voor scholing, arbodienst, outplacement en representatie.

De afschrijvingslasten blijven achter bij de begroting (10,6%). Een deel van de begrote investeringen voor 2017 is doorgeschoven naar 2018. Het betreft de volledige herinrichting van de gymzaal en de klimaatbeheersing. Daarnaast zijn investeringen in computers doorgeschoven vanwege het uitkomen van een snellere processor begin 2018.

De huisvestingslasten zijn lager uitgevallen dan begroot (13,3%). Dit komt door lagere energiekosten, lagere onderhoudskosten en een lagere dotatie aan de onderhoudsvoorziening.

De overige instellingslasten komen lager uit dan begroot (53,5%). Onder deze post is in de begroting opgenomen het innovatiebudget ad € 500.000. Dit budget is in 2017 voornamelijk ingezet ten behoeve van extra formatie en derhalve zichtbaar onder de personele lasten. Daarnaast vallen de advieskosten lager uit alsmede de kosten voor aanschaf van inventaris, apparatuur en leermiddelen.

De financiële baten en lasten komen hoger uit dan begroot. In de begroting was uitgegaan van 0% rente. In werkelijkheid viel de rente iets hoger uit.

7.4 Vergelijking cijfers begroting 2018 ten opzichte van realisatie 2017

De verwachte rijksbijdragen zijn hoger begroot in verband met de groei van het aantal leerlingen per 1 oktober 2017. De overige overheidsbijdragen laten een daling zien. De ontvangsten van het vervangingsfonds laten zicht moeilijk begroten.

De overige baten liggen in de begroting 2018 hoger dan in 2017. Dit komt voornamelijk door de verwachte inkomsten uit hoofde van wet langdurige zorg, zorgverzekeringswet en de wet maatschappelijke ondersteuning.

De personele lasten komen in de begroting 2018 hoger uit dan de realisatie in 2017. Onder andere vanwege extra inzet om extra zorg te leveren in de klas maar ook om innovatie verder vorm te geven.

De verwachte afschrijvingslasten komen hoger uit, onder andere doordat begrote investeringen in 2017 zijn doorgeschoven naar 2018.

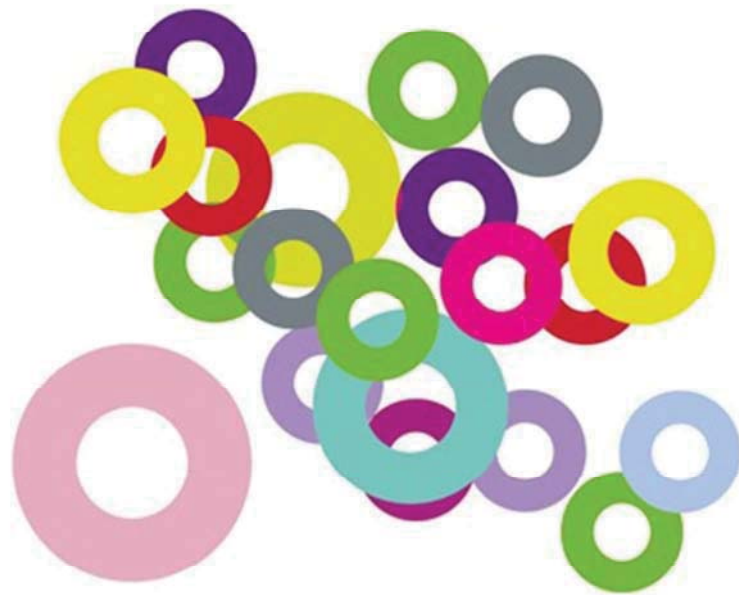
De huisvestingslasten komen in de begroting 2018 hoger uit dan in 2017. De onderhoudskosten laten zich moeilijk begroten in verband met de leeftijd van de gebouwen.

De overige instellingslasten komen in de begroting voor 2018 hoger uit. Er is rekening gehouden met extra kosten voor innovatie van het onderwijs ad € 500,000. In 2017 is hiermee ook rekening gehouden maar kwamen deze lasten veel lager uit. Bovendien betreffen de innovatiekosten voornamelijk loonkosten die naar voren komen bij de personele lasten. Daarnaast is rekening gehouden met hogere kosten voor aanschaf van kleine inventaris, activiteiten met leerlingen en leermiddelen.

De financiële baten liggen in de begroting 2018 nagenoeg op het niveau van 2017.

7.5 Treasuryverslag

De Berkenschutse beschikt over een treasurystatuut vastgesteld door de raad van toezicht van Stichting Kempenhaeghe. Doel van het treasurystatuut is het sturen en het beheersen van; het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële posities en stromen en de hieraan verbonden risico's. In het statuut zijn afspraken vastgelegd over onderwerpen als beheersing van rentekosten en –risico's, financierings- en beleggingsvraagstukken. Het treasurybeleid maakt onderdeel uit van het financiële beleid van De Berkenschutse en vindt plaats binnen de kaders van de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Er werden in 2017 geen beleggingsportefeuille, leningen en/of derivaten aangehouden.

B. Jaarrekening

1. Grondslagen voor de jaarrekening

Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

De Berkenschutse is statutair (en feitelijk) gevestigd te Heeze, op het adres Sterkselseweg 65, en is geregistreerd onder KvK-nummer 41087534.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO), de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 660 en Titel 9 BW2.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van De Berkenschutse.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 3,3%, 5%.
- Machines en installaties : 5%.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 6,7%, 8,3%, 10%, 12,5%, 20%, 25%, 33,3%.

Groot onderhoud:

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans. De uitgaven voor groot onderhoud worden ten laste gebracht van deze voorziening.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde. De vervolgwaaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening jubilea

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige CAO-gerelateerde jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen en de blijfkans. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 0,53%.

Voorziening uitgesteld verlof

Het betreft een voorziening voor het uitbetalen van salarissen bij het opnemen van spaarverlof.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

De CAO-regelingen betreffende duurzame inzetbaarheid geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur. Daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk (130 uur) en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar. Om uren te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet.

De voorziening duurzame inzetbaarheid is gevormd op basis van daadwerkelijk gespaarde uren ouderenverlof door medewerkers waarmee een dergelijk plan is overeengekomen.

Voorziening getroffen beëindigingsregeling

In 2017 is er met drie medewerkers overeengekomen dat hun dienstverband, met wederzijds goedvinden, in 2018 wordt beëindigd. De overeengekomen vergoedingen zijn opgenomen bij deze voorziening.

Voorziening eigen risicodragers ziektewet

Het betreft een voorziening voor de kosten van loon doorbetaling aan medewerkers met een tijdelijk dienstverband die ziek uit dienst zijn gegaan, in verband met eigen risicodragerschap voor de ziektewet. Op balansdatum is dit niet aan de orde.

Voorziening groot onderhoud

Dotatie aan de voorziening geschiedt op basis van een lange termijn onderhoudsplan. Werkelijk gemaakte kosten worden onttrokken aan deze voorziening. De voorziening is getroffen voor groot onderhoud aan gebouwen en installaties. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen bekostigingsaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Baten

Omzet (rijks)bijdragen OCW

De (normatieve) rijksbijdrage OCW betreft de toegerekende rijksbijdrage op basis van rijksbijdragenbrieven van OCW. Onder (normatieve) rijksbijdrage OCW wordt verstaan: de vergoeding voor personele- en exploitatiekosten, toegerekend naar het verslagjaar.

Met ingang van 2014 is, als gevolg van de invoering Passend onderwijs toegevoegd "ontvangen doorbetalingen van SWV."

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

Lasten

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

De Berkenschutse heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij de Berkenschutse. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). De premies worden door werkgever en werknemer betaald op basis van onderstaande verdeling:

- Ouderdoms-, nabestaandenpensioen: werkgever 70% en werknemer 30%
- Arbeidsongeschiktheidspensioen: werkgever 70% en werknemer 30%
- Inkoop voorwaardelijk pensioen: werkgever 100%

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Voor ABP bedroeg ultimo 2017 de beleidsdekkingsgraad 101,5%. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad over de laatste twaalf maanden. Het vereiste niveau van de beleidsdekkingsgraad is 128%. Vanuit de wet is bepaald dat de beleidsdekkingsgraad niet langer dan vijf jaar onder 104,2% mag liggen. Op basis van de financiële positie aan het einde van 2017, dient ABP opnieuw een herstelplan in te dienen bij de toezichthouder, De Nederlandsche Bank (DNB). Uit het herstelplan (dat is gebaseerd op de situatie van eind 2016) kan worden geconcludeerd dat het ABP de financiële situatie in negen jaar tijd kan herstellen. Dit betekent dat eind 2025 de beleidsdekkingsgraad ongeveer 128% zal zijn. In 2018 zullen de pensioenen niet worden verhoogd, de pensioenpremie stijgt.

De Berkenschutse heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Berkenschutse heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en de vlottende effecten. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Investeringsactiviteiten in (im)materiële vaste activa worden opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden.

Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten.

MAB Model A Balans per 31 december 2017

(na resultaatbestemming)

1 Activa

	31-12-2017		31-12-2016	
Vaste activa				
1.1 Immateriële vaste activa	€	31.876	€	50.169
1.2 Materiële vaste activa				
1.2.1 Gebouwen en terreinen	€	43.458	€	-
1.2.2 Inventaris en apparatuur	€	987.684	€	976.389
1.2.3 Leermiddelen	€	187.341	€	142.017
1.2.4 Overige materiële vaste activa	€	7.410	€	22.232
		€ 1.225.893		€ 1.140.638
Totaal vaste activa	€	1.257.769	€	1.190.807
Vlottende activa				
1.5 Vorderingen				
1.5.1 Debiteuren	€	126.807	€	6.160
1.5.2 Ministerie van OCW	€	685.958	€	663.363
1.5.6 Overige overheden	€	555	€	-
1.5.7 Overige vorderingen	€	179.148	€	278.669
1.5.8 Overlopende activa	€	5.289	€	70.075
1.5.9 Af: Voorz. wegens oninbaarheid	€	-	€	-1.624
		€ 997.757		€ 1.016.643
1.7 Liquide middelen				
Liquide middelen (publiek)	€	14.837.272	€	12.761.778
Totaal vlottende activa	€	15.835.029	€	13.778.421
Totaal activa	€	17.092.798	€	14.969.228

(na resultaatbestemming)

2 Passiva

	31-12-2017	31-12-2016
2.1 Eigen vermogen		
2.1.2 Algemene reserve	€ 10.640.097	€ 8.331.847
2.1.3 Bestemmingsreserves	€ 3.522.677	€ 3.622.175
Totaal eigen vermogen	€ 14.162.774	€ 11.954.022
2.2 Voorzieningen		
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	€ 357.789	€ 398.745
2.2.3 Overige voorzieningen	€ 1.089.502	€ 1.102.650
	€ 1.447.291	€ 1.501.395
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.3 Crediteuren	€ 186.929	€ 172.019
2.4.4 Ministerie van OCW	€ -	€ -
2.4.6 Belastingen en premies	€ 440.320	€ 434.208
2.4.7 Schulden inzake pensioenen	€ 145.405	€ 120.473
2.4.8 Overige kortlopende schulden	€ 710.079	€ 765.127
2.4.9 Overlopende passiva	€ -	€ 21.984
	€ 1.482.733	€ 1.513.811
Totaal passiva	€ 17.092.798	€ 14.969.228

MB Model B Staat van baten en lasten over 2017

	2017	Begroting 2017	2016
3 Baten			
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	€ 16.198.594	€ 15.480.243	€ 15.956.174
3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies	€ 712.005	€ 510.000	€ 758.515
3.5 Overige baten	€ 291.349	€ 278.590	€ 304.051
Totaal baten	€ 17.201.948	€ 16.268.833	€ 17.018.740
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	€ 13.256.385	€ 13.217.422	€ 13.224.288
4.2 Afschrijvingen	€ 380.355	€ 425.495	€ 364.562
4.3 Huisvestingslasten	€ 652.053	€ 752.010	€ 708.326
4.4 Overige lasten	€ 718.686	€ 1.547.444	€ 786.985
Totaal lasten	€ 15.007.479	€ 15.942.371	€ 15.084.161
Saldo baten en lasten	€ 2.194.469	€ 326.462	€ 1.934.579
5 Financiële baten en lasten	€ 14.283	€ -	€ 60.205
Resultaat	€ 2.208.752	€ 326.462	€ 1.994.784

MC Model C Kasstroomoverzicht

	2017	2016
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	€ 2.194.469	€ 1.934.579
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	€ 380.355	€ 364.562
Mutaties Voorzieningen	€ -54.104	€ 56.157
	€ 326.251	€ 420.719
Veranderingen in vlottende middelen:		
mutatie kortlopende vorderingen	€ 39.425	€ 102.436
mutatie kortlopende schulden	€ -51.618	€ -374.365
	€ -12.193	€ -271.930
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	€ 2.508.527	€ 2.083.368
Ontvangen / Betaalde interest	€ 14.283	€ 60.205
Onttrekking i.v.m. opheffing Stg. Vrienden van de Berkenschutse	€ -	€ -3.772
	€ 14.283	€ 56.433
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	€ 2.522.810	€ 2.139.801
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings/Desinvestering materiële vaste activa	€ -435.936	€ -407.969
Investerings/Desinvestering immateriële vaste activa	€ -11.381	€ -26.549
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	€ -447.317	€ -434.518
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Nieuw opgenomen leningen	€ -	€ -
Aflossing langlopende schulden	€ -	€ -
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	€ -	€ -
Mutatie liquide middelen	€ 2.075.493	€ 1.705.283

De vermogensmutatie in 2016 als gevolg van het besluit om de doelstellingen van de Stichting Vrienden van de Berkenschutse onder te brengen in de Stichting Vrienden van Kempenhaeghe is opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

VA Vaste activa

1.1 Immateriele vaste activa

	Aanschafprijs 1-1-2017	Cum. afschr. 1-1-2017	Boekwaarde 1-1-2017	Inv. 2017	Desinv. 2017	Afschr. 2017	Aanschafprijs 31-12-2017	Cum. afschr. 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2017	Afschr. termijn in jaren	Afschr. termijn in %
1.1.1 Software	€ 125.647	€ 75.478	€ 50.169	€ 11.381	€ -	€ 29.674	€ 137.028	€ 105.152	€ 31.876	3	33,3%
1.1.4 Vooruitbetalingen activa in ontwikkeling	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	3	33,3%
Totaal immateriële vaste activa	€ 125.647	€ 75.478	€ 50.169	€ 11.381	€ -	€ 29.674	€ 137.028	€ 105.152	€ 31.876		

1.1.1 Software

Het betreft specifieke software ten behoeve van het leerlingvolgsysteem, website, intranet en ouderportaal.

1.2 Materiele vaste activa

	Aanschafprijs 1-1-2017	Cum. afschr. 1-1-2017	Boekwaarde 1-1-2017	Inv. 2017	Desinv 2017	Afschr 2017	Aanschafprijs 31-12-2017	Cum. afschr. 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2017	Afschr. termijn in jaren	Afschr termijn in %
1.2.1 Gebouwen	€ 608.065	€ 608.065	€ -	€ 44.572	€ -	€ 1.114	€ 652.637	€ 609.179	€ 43.458	20	5%
1.2.2 Inventaris en apparatuur	€ 160.000	€ 160.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 160.000	€ 160.000	€ -	3	33,33%
ICT (oud)	€ 300.000	€ 300.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 300.000	€ 300.000	€ -	10	10%
Inventaris (oud)	€ 213.343	€ 89.014	€ 124.329	€ 27.402	€ -	€ 15.096	€ 240.745	€ 104.110	€ 136.635	15	6,67%
Meubilair leerlingen	€ 238.013	€ 123.431	€ 114.582	€ 9.697	€ -	€ 16.240	€ 247.710	€ 139.671	€ 108.038	15	6,67%
Meubilair overig	€ 69.920	€ 61.392	€ 8.528	€ -	€ -	€ 5.686	€ 69.920	€ 67.078	€ 2.842	3	33,33%
Audio visuele middelen	€ 1.514.909	€ 1.273.719	€ 241.190	€ 233.708	€ -	€ 161.826	€ 1.748.617	€ 1.435.545	€ 313.071	3	33,33%
Hardware	€ 994.893	€ 507.133	€ 487.760	€ 20.695	€ -	€ 81.358	€ 1.015.588	€ 588.491	€ 427.097	10	10%
Inventaris overig											
1.2.2 Totaal inventaris	€ 3.491.078	€ 2.514.689	€ 976.389	€ 291.502	€ -	€ 280.207	€ 3.782.580	€ 2.794.896	€ 987.684		
1.2.3 Leermiddelen											
Exclusief f-stroom	€ 81.522	€ 52.077	€ 29.445	€ 44.599	€ -	€ 10.389	€ 126.121	€ 62.466	€ 63.655	8	12,50%
F-stroom	€ 244.201	€ 131.629	€ 112.572	€ 55.263	€ -	€ 44.149	€ 299.464	€ 175.778	€ 123.686	5	20%
1.2.3 Totaal leermiddelen	€ 325.723	€ 183.706	€ 142.017	€ 99.863	€ -	€ 54.538	€ 425.586	€ 238.244	€ 187.341		
1.2.4 Overige materiële vaste activa											
Vervoermiddelen	€ 139.816	€ 117.584	€ 22.232	€ -	€ -	€ 14.822	€ 139.816	€ 132.406	€ 7.410	5	20%
Kas landbouwonderwijs	€ 129.146	€ 129.146	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 129.146	€ 129.146	€ -	5	20%
1.2.4 Totaal overige materiële vaste activa	€ 268.962	€ 246.730	€ 22.232	€ -	€ -	€ 14.822	€ 268.962	€ 261.552	€ 7.410		
Totaal materiële vaste activa	€ 4.693.828	€ 3.553.190	€ 1.140.638	€ 435.936	€ -	€ 350.681	€ 5.129.764	€ 3.903.871	€ 1.225.893		

1.2.1 Gebouwen

Het genoemde bedrag betreft alleen de oudbouw (gebouw 1969) van de school “De Berkenschutse”. Dit gedeelte is eigendom van Stichting Kempenhaeghe, ook de financiering was door laatstgenoemde stichting geregeld.

In 1977, 1993, 2002, 2004 en 2005 (gymzaal) heeft een uitbreiding van de school plaatsgevonden. De uitbreidingen zijn gefinancierd door de gemeente Heeze-Leende.

De door de gemeente Heeze-Leende gefinancierde investeringen zijn niet onder de vaste activa verantwoord, omdat ze economisch eigendom zijn van de gemeente.

In 2008 is de nieuwbouw van de lokalen voor handvaardigheid en techniek afgerond. De nieuwbouw is grotendeels betaald door de gemeente Heeze-Leende die tevens economisch eigenaar is.

In 2007 is een nieuwe parkeerplaats/taxibaan aangelegd. In 2010 is een patio dicht gemaakt. In de ontstane ruimte is een nieuwe verpleegafdeling gerealiseerd. De kosten van beide projecten zijn in eerste instantie door De Berkenschutse voorgefinancierd. Na een langlopend juridisch conflict met de gemeente Heeze-Leende is in 2016 helder geworden dat de gemeente niet gehouden is deze kosten te vergoeden. Deze uitspraak had voor De Berkenschutse geen financiële consequenties.

In 2013 hebben er verbouwingen plaatsgevonden in het hoofdgebouw ten behoeve van het huisvesten van cluster 4 leerlingen. Bovendien is gestart met de nieuwbouw van de cluster 4 school ten behoeve van de huisvesting van leerlingen die gehuisvest waren op locatie Kloostervelden (voorheen Providentia). Begin 2014 is de nieuwbouw in gebruik genomen. Beide projecten zijn door de gemeente gefinancierd.

In verband met het slechte binnenklimaat in het oudste deel van de schoolgebouwen is in 2017 gestart met proefplaatsingen voor klimaatbeheersing. Bij het goed functioneren hiervan worden in 2018 systemen in een groot aantal ruimtes aangebracht.

1.2.2 Inventaris en apparatuur

Meubilair leerlingen in 2017 is voornamelijk geïnvesteerd in kleutermeubilair en overig aangepast meubilair voor leerlingen.

Meubilair overig betreft voornamelijk, (aangepaste) werkplekken van medewerkers, brandveilige kast voor het binas-lokaal en overige kasten.

Hardware betreft laptops, digiborden, iPads en aanleg wifi in het AOT en De Hoeve.

Inventaris overig heeft betrekking op onder meer speeltoestel, inventaris gymzaal, muziekinstrumenten, machines huishoudelijke dienst en zonneschermen.

1.2.3 Leermiddelen

Hieronder zijn opgenomen de lesmethodes en duurzame ontwikkelingsmaterialen.

1.2.4 Overige materiële vaste activa

Hieronder zijn de bussen van de school opgenomen evenals de kas ten behoeve van het landbouwonderwijs.

VV Voorraden en vorderingen

1.5 Vorderingen

		31-12-2017		31-12-2016	
1.5.1	Debiteuren	€	126.807	€	6.160
1.5.2	Ministerie van OCW	€	685.958	€	663.363
1.5.6	<u>Overige overheden</u>				
	Bijdrage gemeente	€	555	€	-
1.5.7	<u>Overige vorderingen</u>				
	Vooruitbetaalde kosten	€	59.472	€	91.038
	Rekening-courant Kempenhaeghe	€	20.539	€	-
	Vaste voorschotten	€	651	€	651
	Kasvoorschotten	€	-	€	-
	Overige	€	98.486	€	186.980
	Totaal overige vorderingen	€	179.148	€	278.669
1.5.8	<u>Overlopende activa</u>				
	Overige	€	5.289	€	70.075
1.5.9	Af: Voorziening wegens oninbaarheid	€	-	€	-1.624
	Totaal vorderingen	€	997.757	€	1.016.643

1.5.1 Debiteuren

De post debiteuren komt in 2017 hoger uit dan op balansdatum 2016. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een vordering ad € 111.000 op de gemeente Heeze-Leende in verband met hagelschade. Het restant is opgebouwd uit een aantal kleinere bedragen.

1.5.2 Ministerie van OCW

Het betreft het per saldo nog te vorderen bedrag in verband met het verschil tussen het toegerekende lumpsumbudget (5/12 augustus t/m december) en het volgens het betaalritme ontvangen lumpsumbedrag (zie ook bijlage 5).

1.5.7 Overige vorderingen

De post vooruitbetaalde kosten bestaat uit:

		2017		2016
Licentiekosten	€	34.689	€	32.397
Verzekeringspremies	€	6.399	€	5.166
Abonnementen	€	4.938	€	2.174
Scholingskosten	€	4.834	€	-
Abonnement arbodienst	€	4.478	€	-
Huur januari (AOT)	€	4.134	€	4.134
Overige	€	-	€	2.469
Voorschot premie AOV collectief	€	-	€	44.698
Totaal	€	59.472	€	91.038

De vooruitbetaalde licentiekosten komen hoger uit. Steeds meer lesmethodes bieden ook digitaal lesmateriaal aan.

De post overige is als volgt opgebouwd:

		2017		2016
Loonkosten vervangingsfonds	€	75.857	€	96.892
Vordering op de Waterlelie	€	5.086	€	-
ESF subsidie arbeidstoeleiding	€	-	€	30.220
Vergoeding hagelschade door gemeente	€	-	€	29.257
Premie restitutie vervangingsfonds	€	-	€	4.000
Overige	€	17.543	€	26.611
Totaal	€	98.486	€	186.980

De vordering op het vervangingsfonds was op balansdatum 2017 lager dan in 2016. Enerzijds doordat vanwege een lager ziekteverzuim de loonkosten voor de vervangers lager waren en anderzijds door verlaging van de normbedragen.

1.5.8 Overlopende activa

Het betreft grotendeels rente op bank tegoeden opgebouwd in 2017, ontvangen in 2018 (€ 5.059).

EL Effecten en Liquide middelen

1.7	Liquide middelen	31-12-2017	31-12-2016
1.7.1	Kasmiddelen	€ 184	€ 370
1.7.2	Tegoeden op bankrekeningen	€ 3.078.901	€ 2.063.931
1.7.3	Deposito's/Sparen	€ 11.758.187	€ 10.697.477
	Totaal	€ 14.837.272	€ 12.761.778

De post *liquide middelen* is toegenomen.

De toename is het gevolg van het resultaat in 2017. De liquiditeiten staan geheel ter vrije beschikking.

EV Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

	31-12-2016	Bestemming resultaat 2017	Overige mutaties	31-12-2017
2.1.2 Algemene reserve	€ 8.331.847	€ 2.308.250	€ -	€ 10.640.097
2.1.3 Bestemmingsreserve				
2.1.3 N Bestemmingsreserve Publiek				
Reserve personeel				
Verzilvering	€ 1.358.620	€ -	€ -	€ 1.358.620
Personeels- en arbeidsmarktbeleid	€ 2.182.225	€ -87.180	€ -	€ 2.095.045
Bestuur & management	€ 54.098	€ -	€ -	€ 54.098
Update automatisering	€ 7.232	€ -7.232	€ -	€ -
Netwerk LWOE	€ 20.000	€ -5.086	€ -	€ 14.914
Totaal bestemmingsreserve	€ 3.622.175	€ -99.498	€ -	€ 3.522.677
2.1.6 Herwaarderingsreserve	€ -	€ -	€ -	€ -
Eigen vermogen	€ 11.954.022	€ 2.208.752	€ -	€ 14.162.774

Het eigen vermogen (algemene reserves en bestemmingsreserves) van De Berkenschutse is vrij hoog. Wanneer de leerlingen aantallen dalen, hetgeen op de middellange termijn de verwachting is, zal het vermogen deels nodig zijn om tekorten op te kunnen vangen. Bovendien noodzaakt de onzekerheid rond de hoogte van de rijksbijdrage tot het aanhouden van reserves.

Er is sinds 2015 gekozen om een deel van het eigen vermogen te investeren in organisatieontwikkeling en -innovatie. In dat kader zijn er zowel in 2016 als in 2017 middelen vrijgemaakt om onderwijskundige en organisatorische innovatietrajecten te faciliteren (curriculumontwikkeling; stimuleren van kwaliteitsimpuls etc). Daarbij wordt gebruik gemaakt van al in gang gezette initiatieven. Het verwachte effect is enerzijds het vergroten van vaardigheden en competenties van medewerkers, het ervaren van meer toegerust zijn om antwoorden te geven op ondersteuningsvragen van leerlingen. Anderzijds verwachten we een positief effect op de organisatie als geheel: meer dynamiek en flexibiliteit; een professionele leergemeenschap waardoor de slagvaardigheid zal toenemen.

De Berkenschutse participeert in diverse projecten die in wisselende samenstelling samen met Kempenhaeghe, hogescholen of universiteiten worden opgepakt. Momenteel wordt deelgenomen aan een project prikkelverwerking, beter leren door beter slapen en het project LANS (Leerlingen Allemaal Naar School).

In 2017 is er gestart met een pilot waarbij tijdens de lessen iPads worden ingezet. In het regulier onderwijs zijn hiervoor al diverse apps ontwikkeld. Voor het speciaal onderwijs is dat nog minder het geval.

Bovendien zijn er medewerkers vrij geroosterd om onderwijskundige innovatieprojecten te ontwikkelen en indien nodig hiervoor scholing te volgen. In 2017 is ten behoeve van innovatie aangewend € 149.400 waarvan € 139.000 loonkosten, € 2.200 scholingskosten en € 8.200 aanschaf i-pads

Algemene reserves

Het verloop van de *algemene reserves* is als volgt:

Saldo beschikbaar per 1 januari 2017	€ 8.331.847
Toevoeging uit de resultaat bestemming 2017	€ 2.308.250
Overige mutaties	€ -
Saldo beschikbaar per 31 december 2017	€ 10.640.097

De niet geormerkte middelen van OCW (zonder terugbetalingsverplichting), personeels- en arbeidsmarktbeleid en versterking bestuur en management, zijn opgenomen onder de bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserve verzilvering

Het verloop van de *bestemmingsreserve verzilvering* is als volgt:

Saldo beschikbaar per 1 januari 2017	€ 1.358.620
Toevoeging uit de resultaat bestemming 2017	€ -
Onttrekking	€ -
Overige mutaties	€ -
Saldo beschikbaar per 31 december 2017	€ 1.358.620

Bestemmingsreserve personeels- en arbeidsmarktbeleid

Het verloop van de *bestemmingsreserve personeels- en arbeidsmarktbeleid* is als volgt:

Saldo beschikbaar per 1 januari 2017	€ 2.182.225
Toevoeging uit de resultaat bestemming 2017	€ -
Onttrekking	€ 87.180
Overige mutaties	€ -
Saldo beschikbaar per 31 december 2017	€ 2.095.045

Bestemmingsreserve bestuur & management

Het verloop van de *bestemmingsreserve bestuur & management* is als volgt:

Saldo beschikbaar per 1 januari 2017	€ 54.098
Toevoeging uit de resultaat bestemming 2017	€ -
Onttrekking	€ -
Overige mutaties	€ -
Saldo beschikbaar per 31 december 2017	€ 54.098

Bestemmingsreserve update automatisering

In 2012 zijn er middelen gereserveerd voor het updaten van de ICT voorzieningen. De afgelopen jaren is er geïnvesteerd in infrastructuur (inclusief wifin netwerk), website, intranet, ouderportaal, telefonie en omroepinstallatie (voice over IP) en wifi in het AOT. In 2017 is het ouderportaal verder ontwikkeld.

Het verloop van de *bestemmingsreserve update automatisering* is als volgt:

Saldo beschikbaar per 1 januari 2017	€	7.232
Toevoeging uit de resultaat bestemming 2017	€	-
Onttrekking	€	7.232
Overige mutaties	€	-
Saldo beschikbaar per 31 december 2017	€	-

Bestemmingsreserve netwerk LWOE

Er is in het verleden een bestemmingsreserve getroffen voor het opzetten van een netwerk voor het LWOE (Landelijk Werkverband voor Onderwijs en Epilepsie). In 2015 is gestart met het koppelen van de diverse beschikbare databases. In 2016 heeft dit verder vorm gekregen. In 2017 is gestart met het in kaart brengen van de meerwaarde van het LWOE in het onderwijsproces ten opzichte van andere/reguliere zorgaanbieders (met name de samenwerkingsverbanden) als het gaat om de begeleiding van leerlingen die (mogelijk) epilepsie hebben. In 2018 zal dit verder worden uitgewerkt.

Het verloop van de *bestemmingsreserve netwerk LWOE* is als volgt:

Saldo beschikbaar per 1 januari 2017	€	20.000
Toevoeging uit de resultaat bestemming 2017	€	-
Onttrekking	€	5.086
Overige mutaties	€	-
Saldo beschikbaar per 31 december 2017	€	14.914

2.2 Voorzieningen

	31-12-2016	Dotaties 2017	Onttrekkingen 2017	Vrijval 2017	31-12-2017	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
2.2.1							
<u>Personeelvoorzieningen</u>							
Toekomstige jubilea	€ 222.582	€ 39.980	€ 23.428	€ -	€ 239.134	€ 27.262	€ 211.872
Uitgesteld verlof	€ 107.197	€ -	€ 8.594	€ -	€ 98.603	€ 2.219	€ 96.384
Duurzame inzetbaarheid	€ 5.272	€ 2.779	€ -	€ -	€ 8.051	€ -	€ 8.051
Beëindigingsregeling	€ 31.694	€ 12.000	€ 31.693	€ -	€ 12.001	€ 12.001	€ -
Eigen risicodragers zw	€ 32.000	€ -	€ 32.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal personeelsvoorzieningen	€ 398.745	€ 54.759	€ 95.715	€ -	€ 357.789	€ 41.482	€ 316.307
2.2.3							
<u>Overige voorzieningen</u>							
Onderhoud	€ 1.102.650	€ 50.200	€ 63.348	€ -	€ 1.089.502	€ 184.082	€ 905.420
Totaal voorzieningen	€ 1.501.395	€ 104.959	€ 159.063	€ -	€ 1.447.291	€ 225.564	€ 1.221.727

Personeelsvoorzieningen:

Voorziening toekomstige jubilea :

Een werknemer heeft bij het bereiken van de jubileumdatum aanspraak op een door de werkgever uit te betalen jubileumgratificatie. De gratificatie bedraagt bij een 25-jarige diensttijd bij het onderwijs 50% van het bruto maandsalaris. Bij een 40-jarig jubileum bedraagt het een volledig bruto maandsalaris.

Voorziening uitgesteld verlof:

Het betreft een voorziening voor het uitbetalen van salarissen bij het opnemen van spaarverlof.

Voorziening duurzame inzetbaarheid:

In de cao PO 2014-2015 zijn afspraken gemaakt over duurzame inzetbaarheid en is de BAPO-regeling vervallen. De cao-regelingen betreffende duurzame inzetbaarheid geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur. Daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk (130 uur) en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar.

Om uren te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet. Met ingang van 2015 is gestart met het opbouwen van een voorziening duurzame inzetbaarheid op basis van daadwerkelijk gespaarde uren ouderenverlof door medewerkers waarmee een dergelijk plan is overeengekomen.

Voorziening beëindigingsregeling:

In 2017 is er met drie medewerkers overeengekomen dat hun dienstverband, met wederzijds goedvinden, in 2018 wordt beëindigd. De overeengekomen vergoedingen zijn opgenomen bij deze voorziening.

Voorziening eigen risicodragers ziektewet (erd zw):

In 2016 is een medewerker met een tijdelijk dienstverband ziek uit dienst gegaan. Omdat De Berkenschutse eigen risicodragers is voor de ziektewet waren wij gehouden de loonkosten door te betalen tot december 2017. Inmiddels is bekend dat De Berkenschutse geen financiële verplichtingen meer heeft richting betrokkene.

Overige voorzieningen:

Voorziening onderhoud:

De Berkenschutse beschikt over een voorziening voor groot onderhoud. Tot 1 januari 2015 diende hieruit onder andere schilderwerk, vervanging vloerbedekking en zonwering bekostigd te worden. De gemeente Heeze-Leende was verantwoordelijk voor het groot onderhoud zoals vervanging daken en kozijnen.

Vanaf 1 januari 2015 is de verantwoordelijkheid van het buitenonderhoud voor schoolgebouwen in het primair onderwijs overgeheveld van de gemeente naar het schoolbestuur. Voor een toereikende voorziening op de geplande onderhoudsmomenten is er in 2014 en 2015 extra gedoteerd aan de voorziening. In 2016 is er een nieuw lange termijn onderhoudsplan opgesteld. De jaarlijkse dotaties liggen de komende jaren op een niveau van circa € 50.200.

KS Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden

		31-12-2017		31-12-2016
2.4.3	Crediteuren	€ 186.929		€ 172.019
2.4.4	OCW	€ -		€ -
2.4.6.1	Loonheffing	€ 304.695		€ 301.858
2.4.6.3	Premie sociale verzekeringen	€ 135.625		€ 132.350
2.4.7	Schulden inzake pensioenen	€ 145.405		€ 120.473
2.4.8	<u>Overige kortlopende schulden:</u>			
	Nog te betalen kosten	€ 31.485	€ 57.342	
	Rekening-courant Kempenhaeghe	€ -	€ 31.042	
	Afdracht Pf/Vf	€ 61.678	€ 64.545	
	Vakantiegeld	€ 392.967	€ 395.931	
	Overige subsidie ocv / niet geormerkt	€ 60.924	€ 27.739	
	Overige subsidies *	€ 61.655	€ 75.625	
	Vooruitontvangen investerings subsidies	€ 101.370	€ 112.903	
	Totaal	€ 710.079	€ 765.127	
2.4.9	Overlopende passiva	€ -	€ 21.984	
	Totaal kortlopende schulden	€ 1.482.733	€ 1.513.811	

*Voor een specificatie van de subsidies zie bijlage 4.

De post *crediteuren* ligt op balansdatum hoger dan in 2016.

Het betreft onder andere:

		2017		2016
	Prowise aanschaf digiborden	€ 136.549	€ -	
	Loyalis, premie arbeidsongeschiktheidsverzekering	€ -	€ 44.698	
	Werkzaamheden brandcompartimen	€ -	€ 16.279	
	Licentie SLB diensten schoolcontract	€ -	€ 10.995	
	Contract onderhoudsinstallaties	€ -	€ 10.914	
	Lease kopieerapparaten	€ -	€ 9.064	
	Van den Hurk (huur AOT)	€ -	€ 8.268	
	Advieskosten ouderportaal	€ -	€ 3.194	

De post *nog te betalen bedragen* bestaat onder andere uit:

		2017		2016
	Bijdrage LWOE	€ 13.871	€ 36.687	
	Werkzaamheden accountant	€ 7.529	€ 9.075	
	Juridisch advies arbeidszaken	€ -	€ 1.023	
	Samsung, afdrukken december	€ 1.349	€ -	
	Huur 't Perron	€ 1.111	€ -	
	Overige	€ 7.625	€ 10.557	
	Totaal	€ 31.485	€ 57.342	

De post *subsidie OCW niet geormerkt* betreft een in 2012 ingevoerde aanvullende bekostiging, de zogenaamde prestatiebox. Tot en met schooljaar 2014/2015 verstreekte de minister bijzondere bekostiging voor het realiseren van activiteiten in het kader van opbrengstgericht werken, professionalisering van leraren en schoolleiders alsmede cultuureducatie. De subsidie wordt gecontinueerd tot en met schooljaar 2019/2020. In 2017 zijn uit deze subsidie diverse opleidingstrajecten van medewerkers en teams bekostigd alsmede culturele activiteiten binnen het onderwijsprogramma.

De post *vooruit ontvangen investeringssubsidies* laat het bedrag zien waaruit de afschrijvingslasten vrijvallen op activa welke zijn aangeschaft met subsidiegelden.

Onder de *overlopende passiva* was ultimo 2016 opgenomen de niet geormerkte subsidie van het ministerie van OC&W in verband met overdracht van het buiten onderhoud van de gebouwen van de gemeente naar het schoolbestuur met ingang van 2015. Scholen met relatief oude schoolgebouwen kwamen voor deze bijzondere bekostiging in aanmerking. Deze subsidie is in 2016 en 2017 aangewend voor de aanpassingen aan de nieuwste regelgeving betreffende brandveiligheid. Dit was noodzakelijk voor het verlengen van de gebruikersvergunning.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Het jaarlijkse bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken bedraagt in totaal € 62.940 inclusief BTW, AOT: € 49.610 en Dorpshuis 't Perron: € 13.330. Resterende looptijd van het contract AOT bedraagt 21 maanden en Dorpshuis 't Perron 7 maanden.

Het jaarlijkse bedrag voor huurverplichtingen van kantoorapparatuur (kopieerapparaten) bedraagt € 36.257 inclusief BTW. De resterende looptijd van het contract bedraagt 3 jaar.

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten 2017

Algemeen

In deze jaarrekening zijn (evenals voorgaande jaren) de activiteiten van de Stichting Berkenschutse AOT (Arbeidsonderzoek en –Training) opgenomen. Dit is verplicht omdat het bevoegd gezag statutair of anderszins overheersende zeggenschap kan uitoefenen op de samenstelling van het bestuur van de stichting.

3 Baten

OB Overheidsbijdragen

3.1 (Rijks)bijdragen OCW

	2017	Begroting 2017	2016
3.1.1 (Normatieve) rijksbijdrage OCW	€ 15.598.506	€ 15.105.048	€ 15.399.679
3.1.2 Overige subsidies OCW			
Geoormerkt	€ -	€ -	€ -
Niet-geoormerkt	€ 373.781	€ 375.195	€ 404.174
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen SWV	€ 226.307	€ - *	€ 152.321
Totaal (Rijks)bijdrage OCW	€ 16.198.594	€ 15.480.243	€ 15.956.174

* In de begroting is een bedrag van € 29.750 opgenomen onder de overige vordering. Het bedrag had hier opgenomen moeten zijn. Het betreft een bijdrage van het samenwerkingsverband Helmond VO voor de begeleiding van leerlingen van het VSO naar het reguliere VO.

Het bedrag opgenomen onder (normatieve) *Rijksbijdrage OCW* betreft:

	2017	Begroting 2017	2016
Vergoeding voor salarissen	€ 12.647.110	€ 9.337.122	€ 12.493.264
Vergoeding ambulante dienst	€ 1.796.829	€ 4.171.784	€ 1.754.752
Vergoeding voor materiële instandhouding	€ 1.154.567	€ 1.596.142	€ 1.151.663
Totaal (normatieve) Rijksbijdrage OCW	€ 15.598.506	€ 15.105.048	€ 15.399.679

Er is een hogere bekostiging ontvangen dan begroot vanwege:

Aanpassingen bekostigingsbedragen	€ 293.000
Indexering bedragen LWOE	€ 132.500
Bijzondere bekostiging voor I.I. met een ernstige meerv. beperking	€ 68.000

De post *niet geoormerkte subsidies* betreft de middelen voor personeels- en arbeidsmarktbeleid (€ 301.281), aanwending van middelen uit de prestatiebox ten behoeve van professionalisering en cultuureducatie (€ 60.863) en subsidie studieverlof (€ 11.637).

Sinds de invoering van passend onderwijs in 2014 is de post *Ontvangen doorbetalingen van samenwerkingsverbanden* opgenomen. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen zijn er regionale samenwerkingsverbanden gevormd. Hierin maken de scholen afspraken over de begeleiding en ondersteuning die ze bieden.

Leerlingen met een beperking kunnen nog steeds naar het (voortgezet) speciaal onderwijs. Hiervoor is een toelaatbaarheidsverklaring nodig die afgegeven dient te worden door het samenwerkingsverband. Het speciaal onderwijs ontvangt de bekostiging rechtstreeks van het ministerie van OC&W. Het ministerie verrekent hetgeen is uitbetaald aan een school voor (V)SO met het budget van het samenwerkingsverband.

De samenwerkingsverbanden zijn verantwoordelijk voor de bekostiging van de groei per 1 februari. Derhalve is er in 2017 circa € 196.500 ontvangen van diverse samenwerkingsverbanden in verband met groei van het aantal leerlingen doorverwezen door de samenwerkingsverbanden naar De Berkenschutse, tussen 1 oktober 2016 en 1 februari 2017. Daarnaast hebben wij € 29.750 ontvangen van het SWV Helmond VO in verband met de succesvolle begeleiding van leerlingen naar het reguliere voortgezet onderwijs.

3.2 Overige overheidsbijdragen

	2017	Begroting 2017	2016
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen	€ 59.000	€ 60.000	€ 78.846
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	€ 653.005	€ 450.000	€ 679.669
Totaal overige overheidsbijdragen	€ 712.005	€ 510.000	€ 758.515

De gemeente Heeze-Leende verstrekke de hierna genoemde bedragen:

	2017	2016
Een jaarlijkse bijdrage voor onderhoud van de gymzalen	€ 52.335	€ 52.324
Gedeeltelijke vergoeding huur 't Perron	€ 6.665	€ 26.522
Totaal gemeentelijke bijdragen	€ 59.000	€ 78.846

De *gemeentelijke bijdrage* ligt in 2017 lager dan in 2016. In 2016 was hierin tot oktober nog opgenomen een gedeeltelijke vergoeding van de huur van het AOT.

De post *overige overheidsbijdragen* betreft declaraties bij het vervangingsfonds van vervangingskosten van zieke medewerkers. In 2017 komt deze post lager uit dan in het voorgaande jaar en hoger dan begroot. In de loop van 2017 is het ziekteverzuim afgenomen en daarmee samenhangend ook de declaraties bij het vervangingsfonds.

AB Andere baten

3.5 Overige baten

	2017	Begroting 2017	2016
3.5.2 Ouderbijdragen	€ 73.001	€ 82.240	€ 68.769
3.5.8 Overige	€ 218.348	€ 196.350	€ 235.282
Totaal overige baten	€ 291.349	€ 278.590	€ 304.051

De ontvangen vrijwillige ouderbijdrage is licht gestegen vanwege de toename van het aantal leerlingen bij aanvang schooljaar 2017/2018. De ontvangsten blijven achter bij de begroting. We zien al enkele jaren een lichte stijging van het aantal ouders dat deze bijdrage niet (volledig) betaalt.

De post *overige* bestaat uit:

	2017	Begroting 2017	2016
Detachering Kempenhaeghe	€ 110.478	€ 88.260	€ 95.692
Facturering AOT	€ 15.537	€ 12.500	€ 21.985
Facturering middelen wlz, zvw, wmo	€ 18.533	€ -	€ -
Facturering residentiële leerlingen	€ 13.913	€ -	€ -
Vrijval egalisatierek.afschr. gesubsidieerde activa	€ 11.533	€ 12.000	€ 12.337
Terugbetalingsregeling studiekosten	€ -	€ -	€ 4.950
DAS uitkering loonschade medewerker	€ -	€ -	€ 7.809
ESF subsidie	€ 27.680	€ 42.500	€ 60.440
Detachering LWOE	€ -	€ -	€ 13.665
UWV nabetaling via	€ 4.311	€ -	€ -
Premierestitutie participatiefonds	€ 3.450	€ -	€ -
Inschrijfgeld symposia	€ 3.270	€ 6.000	€ 4.080
Loyalis restitutie premie	€ 2.047	€ -	€ -
Facturering DAB/LWOE	€ 1.700	€ -	€ 175
Diversen	€ 5.896	€ 35.090 *	€ 14.149
Totaal overige	€ 218.348	€ 196.350	€ 235.282

* Hierin is een bedrag van € 29.750 opgenomen dat eigenlijk thuis hoort bij de categorie Rijksbijdragen OCW. Het betreft een bijdrage van het samenwerkingsverband Helmond VO voor de begeleiding van leerlingen van het VSO naar het reguliere VO.

4 Lasten

LA Lasten

4.1 Personeelslasten

	2017	Begroting 2017	2016
4.1 Personeelslasten			
Brutolonen / salarissen	€ 9.336.904	€ 11.469.569	€ 9.540.277
Loonheffing / sociale lasten	€ 1.198.706	€ -	€ 1.233.819
Pensioenpremies	€ 1.280.378	€ -	€ 1.117.418
Premie vervangingsfonds	€ 515.927	€ 550.000	€ 530.603
Premie participatiefonds	€ 319.483	€ 300.000	€ 307.451
4.1.1 Lonen / salarissen	€ 12.651.398	€ 12.319.569	€ 12.729.568
4.1.2 Dotatie / onttrekking personele voorzieningen	€ -40.955	€ 38.200	€ -32.658
Personeel niet in loondienst	€ 436.987	€ 417.500	€ 370.668
Overige	€ 259.533	€ 522.153	€ 305.926
4.1.2 Overige personeelslasten	€ 696.520	€ 939.653	€ 676.594
4.1.2 Uitkeringen (-/-)	€ -50.578	€ -80.000	€ -149.216
Totaal personeelslasten	€ 13.256.385	€ 13.217.422	€ 13.224.288

De loonkosten liggen in 2017 iets lager dan in 2016 (0,6%). Het gemiddelde aantal personeelsleden is in de loop van het kalenderjaar afgenomen met 5,058 fte. In 2017 is een eenmalige uitkering van € 500 (naar rato) uitbetaald uit hoofde van het onderhandelaarsakkoord uitgewerkt in de cao PO 2016-2017. In 2017 is aan transitievergoedingen circa € 45.000 betaald (€ 55.000 in 2016). De pensioenpremie is gestegen met 2%. De premie voor het vervangingsfonds is aanvankelijk gedaald met 1,35% en per 1 augustus gestegen met 0,3%. De premie voor het participatiefonds is in 2017 gestegen met 0,25%. In 2017 is circa € 139.000 aan loonkosten betaald ten behoeve van innovatieprojecten.

De post *dotatie personele voorzieningen* is als volgt opgebouwd:

	2017	Begroting 2017	2016
Onttrekking voorziening toekomstige jubilea	€ -23.427	€ -	€ -12.810
Dotatie voorziening toekomstige jubilea	€ 39.980	€ 34.500	€ 30.468
Onttrekking voorziening uitgesteld verlof	€ -8.594	€ -	€ -6.383
Dotatie voorziening uitgesteld verlof	€ -	€ -	€ 7.590
Onttrekking voorziening beëindigingsregeling	€ -31.693	€ -	€ -117.883
Dotatie voorziening beëindigingsregeling	€ 12.000	€ -	€ 31.694
Onttrekking voorziening duurzame inzetbaarheid	€ -	€ -	€ -
Dotatie voorziening duurzame inzetbaarheid	€ 2.779	€ 3.700	€ 2.666
Onttrekking voorziening eigen risicodrager ziektewet	€ -32.000	€ -	€ -
Dotatie voorziening eigen risicodrager ziektewet	€ -	€ -	€ 32.000
Totaal dotatie / onttrekking personele voorzieningen	€ -40.955	€ 38.200	€ -32.658

Onder *personeel niet in loondienst* is onder andere opgenomen de inhuur via Kempenhaeghe van fysiotherapeuten, neuroloog, verpleegkundige, medewerkster aula/catering, personele inzet Scureken, medewerker logistiek, ondersteuning bedrijfshulpverlening en bijdrage in de bestuurskosten.

Om innovatie binnen het onderwijs verder vorm te geven werden er in schooljaar 2016/2017 medewerkers vrij geroosterd om ze de gelegenheid te bieden deel te nemen aan “proeftuintjes” waarin nieuwe concepten rondom kwaliteit en leerlingenzorg binnen het onderwijs worden uitgedacht en toegepast. Voor het invullen van de reguliere lessen werden medewerkers ingehuurd bij een detacheringsbureau. Bij aanvang van schooljaar 2017/2018 is deze inhuur gestopt. Er is besloten om de aanwezige formatieruimte onder andere hiervoor in te zetten.

De post *overig* bestaat uit:

	2017	Begroting 2017	2016
Nascholing	€ 121.752	€ 306.103	€ 162.629
Kantinekosten	€ 33.983	€ 40.600	€ 32.251
Arbodienst	€ 40.134	€ 65.000	€ 51.153
Kosten jubilea / afscheid	€ 10.887	€ 8.000	€ 8.112
Werving en selectie	€ 7.969	€ 8.000	€ 3.139
Outplacement	€ 4.019	€ 50.000	€ 15.056
Representatiekosten	€ 3.512	€ 16.200	€ 8.048
Overig	€ 37.277	€ 28.250	€ 25.538
Totaal overige	€ 259.533	€ 522.153	€ 305.926

De kosten voor scholing liggen in 2017 lager dan in 2016 en lager dan begroot. In 2016 zijn er voor het eerst persoonlijke budgetten beschikbaar gesteld (conform de cao PO). Hierdoor hebben in 2016 meer medewerkers scholing gevolgd. Ondanks dat in 2017 deze persoonlijke budgetten wederom beschikbaar waren, is hierop in mindere mate een beroep gedaan. In 2017 is circa € 2.200 aan scholingskosten benut ten behoeve van innovatie.

De kosten voor de arbodienst komen lager uit dan in 2016 en ook lager dan begroot. Vanwege de afname van het ziekteverzuim is de arbo-arts minder vaak ingezet dan vorig jaar.

De kosten voor outplacement liggen lager dan in 2016 en lager dan begroot. Hierin zijn opgenomen de kosten voor outplacementtrajecten van medewerkers. De outplacementkosten per medewerker vielen lager uit dan begroot. Bovendien is met sommige medewerkers een transitievergoeding overeengekomen. Deze zijn opgenomen onder de loonkosten en vallen niet binnen de kosten voor outplacement.

4.2 Afschrijvingen

		2017	Begroting 2017	2016
4.2.1	Software	€ 29.674	€ 17.800	€ 24.537
4.2.2	Gebouwen	€ 1.114	€ -	€ -
4.2.3	Inventaris en apparatuur	€ 280.207	€ 330.575	€ 277.005
4.2.4	Overige materiële vaste activa	€ 14.822	€ 27.946	€ 14.822
4.2.5	Leermiddelen PO	€ 54.538	€ 49.174	€ 48.198
Totaal afschrijvingen		€ 380.355	€ 425.495	€ 364.562

De afschrijving op software valt hoger uit dan begroot. Hieronder is opgenomen de doorontwikkeling van het ouderportaal en vervanging van de website. Afschrijving gebouwen betreft de proefopstelling van de klimaatbeheersing in vier lokalen. De afschrijving op inventaris en apparatuur ligt lager dan begroot. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat een deel van de voorgenomen investering in computers is doorgeschoven naar 2018 in verband met het op de markt komen van een snellere processor. Bovendien was er een bedrag begroot voor vernieuwing van de inrichting van een gymzaal, dit zal in 2018 gerealiseerd worden. Voor diverse gesubsidieerde investeringen valt een bedrag vrij van € 11.533 ten behoeve van de dekking van de afschrijvingslasten.

4.3 Huisvestingslasten

		2017	Begroting 2017	2016
4.3.1	Huur	€ 55.415	€ 61.610	€ 62.158
4.3.3	(Klein) onderhoud en exploitatie	€ 73.285	€ 101.075	€ 76.526
4.3.4	Energie en water	€ 111.458	€ 130.600	€ 112.374
4.3.5	Schoonmaakmiddelen	€ 344.691	€ 338.175	€ 329.299
4.3.6	Heffingen	€ 2.542	€ 3.250	€ 2.756
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	€ 50.200	€ 78.000	€ 107.500
4.3.8	Overige huisvestingslasten	€ 14.462	€ 39.300	€ 17.713
Totaal huisvestingslasten		€ 652.053	€ 752.010	€ 708.326

4.3.1 Huurkosten

De huurkosten betreffen huur van het AOT en een lesvoorziening in het centrum van Heeze ('t Perron). In oktober 2016 is de huur van het AOT verlaagd. De huurkosten van 't Perron worden voor de helft door de gemeente vergoed.

4.3.3 (Klein) onderhoud en exploitatie

Het bedrag is als volgt opgebouwd:

		2017	Begroting 2017	2016
Onderhoud installaties	€	7.680	€ 23.450	€ 13.168
Onderhoudsabonnementen	€	34.416	€ 27.474	€ 34.543
Materialen ten behoeve van onderhoud	€	6.148	€ 14.100	€ 6.824
Veiligheidsvoorzieningen	€	9.117	€ 12.000	€ 9.162
Onderhoud tuin	€	3.626	€ 5.750	€ 4.187
Onderhoud gebouwen	€	22	€ 9.200	€ 509
Preventief onderhoud	€	12.275	€ 6.700	€ 8.133
Overige kleine onderhoudskosten	€	1	€ 2.401	€ -
Totaal (klein) onderhoud en exploitatie		€ 73.285	€ 101.075	€ 76.526

4.3.4 Energiekosten

Onderstaand een overzicht van de opbouw van de energiekosten (met vergelijkende cijfers van 2016 en 2015):

	2017	2016	2015
Gas	€ 49.403	€ 50.293	€ 49.468
Elektriciteit	€ 58.542	€ 58.587	€ 62.076
Water	€ 3.513	€ 3.494	€ 3.564
Totaal energiekosten	€ 111.458	€ 112.374	€ 115.108

De verbruik cijfers van energie en water zijn als volgt:

	2017	2016	2015
Gas m ³	113.281	108.022	108.525
Elektriciteit KWh	474.072	462.056	476.790
Water m ³	2.234	3.068	1.761

Het gasverbruik is gestegen ten opzichte van 2016. Voornamelijk door toename van het verbruik in de hoofdlocatie en de kas. Het elektriciteitsverbruik is gestegen. De stijging wordt veroorzaakt door een hoger verbruik in het Havo/VWO gebouw, de grote gymzaal en het AOT. Het waterverbruik is afgenomen ten opzichte van 2016. Met name het waterverbruik in de grote gymzaal is lager. Daarnaast had de afrekening van 2016 betrekking op 399 dagen en die van 2017 op 341 dagen.

4.3.5 Schoonmaakkosten

In de schoonmaakkosten zijn ook opgenomen de kosten voor inhuur medewerkers van de huishoudelijke dienst van Kempenhaeghe (€ 298.000).

De kosten voor schoonmaakmaterialen bedragen € 35.900 en van vuilafvoer € 11.100.

4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening

In 2016 is het lange termijn onderhoudsplan geactualiseerd. Er is een overstap gemaakt naar een ander adviesbureau, het bureau dat ook het onderhoudsplan maakt voor de gebouwen van Kempenhaeghe zorg. Aan de hand van het nieuwe onderhoudsrapport is de dotatie aan de onderhoudsvoorziening toen opnieuw berekend.

4.3.8 Overige huisvestingslasten

Deze liggen in 2017 lager dan in 2016 en lager dan begroot. In 2016 was hierin opgenomen de aanpassingen rondom de gebouwen vanwege wateroverlast en werkzaamheden in verband met legionellapreventie. In de begroting is rekening gehouden met extra kosten voor werkzaamheden aan de speelplaatsen.

4.4 Overige lasten

	2017	Begroting 2017	2016
4.4.1 Administratie- en beheerslasten:			
Administratie en beheer	€ 138.022	€ 256.240	€ 162.992
Reis- en verblijfskosten	€ 88.628	€ 97.370	€ 88.701
Overige beheerslasten	€ 207.979	€ 764.540	€ 214.977
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	€ 434.629	€ 1.118.150	€ 466.670
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	€ 240.219	€ 347.055	€ 271.215
4.4.3 Voorziening dubieuze vorderingen	€ -	€ -	€ 1.624
4.4.4 Overige	€ 43.838	€ 82.239	€ 47.476
Totaal overige instellingslasten	€ 718.686	€ 1.547.444	€ 786.985

De kosten voor *administratie en beheer* bestaan uit

	2017	Begroting 2017	2016
Advieskosten (advies over; juridische zaken, inkoop, interne audits, gelijke schooltijden, ESF subsidie, strategisch huisvestingsplan)	€ 67.477	€ 158.500	€ 73.192
Administratiekantoor	€ 60.379	€ 68.000	€ 63.419
Accountantskosten	€ 5.666	€ 17.500	€ 20.294
Kantoorbenodigdheden	€ 4.500	€ 12.240	€ 6.087
Totaal administratie en beheer	€ 138.022	€ 256.240	€ 162.992

De advieskosten liggen in 2017 lager dan in 2016 en lager dan begroot. In 2016 zat hierin een bedrag van ruim € 14.000 voor advies opstellen inkoopvoorwaarden, -handboek en -beleid.

In 2017 is er onder meer advies gevraagd voor; juridische kwesties, bestuurs formatieplan, meerjarenbegroting, ESF-subsidie, opzetten interne audits, en vijf gelijke schooldagen.

In de begroting was daarnaast nog rekening gehouden met advieskosten rondom combifuncties, automatisering van het aanmeldproces, functiewaardering en implementatie nieuw leerlingvolgsysteem. Om diverse redenen zijn deze kosten niet gemaakt in 2017, deze zijn (grotendeels) doorgeschoven naar 2018.

De kosten voor het administratiekantoor komen lager uit dan in 2016 en ook lager dan begroot. Met ingang van 2016 is de overstap gemaakt van administratiekantoor Helder Onderwijs naar Dyade. In 2016 zijn er naast de kosten voor de dienstverlening door Dyade, kosten gemaakt voor de afwikkeling van de dienstverlening door Helder Onderwijs.

De accountantskosten zijn als volgt onder te verdelen:

Totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening	€ 5.666
Totale honoraria voor andere controleopdrachten	€ -
Totale honoraria voor adviesdiensten op fiscaal terrein	€ -
Totale honoraria voor andere niet-controlediensten	€ -

De controlewerkzaamheden over boekjaar 2017 worden uitgevoerd door Deloitte. De kosten voor controlewerkzaamheden (interim en eindejaarscontrole) bedragen € 10.500. Het meerwerk over 2016 door EY is lager uitgekomen dan verwacht hierdoor zijn de kosten over 2016 bijna € 5.000 lager uitgekomen dan verwacht. Dit bedrag is vrijgevallen in 2017.

De overige beheerslasten komen wat lager uit dan in 2016. Dit komt voornamelijk door lagere kosten voor het LWOE. De werkelijke kosten komen lager uit dan begroot. In de begroting is in deze post het innovatiebudget ad € 500.000 opgenomen. Innovatie krijgt vooralsnog vooral vorm door (extra) inzet van medewerkers, deze kosten worden zichtbaar bij de loonkosten.

De post *inventaris, apparatuur en leermiddelen* is als volgt opgebouwd:

	2017	Begroting 2017	2016
Leermiddelen	€ 223.952	€ 290.470	€ 247.269
Aanschaf en onderhoud inventaris	€ 10.037	€ 31.450	€ 8.015
Ict benodigheden	€ 2.768	€ 21.945	€ 15.581
Overig	€ 3.462	€ 3.190	€ 350
Totaal inventaris, apparatuur en leermiddelen	€ 240.219	€ 347.055	€ 271.215

De kosten voor inventaris, apparatuur en leermiddelen vallen lager uit dan in 2016 en lager dan begroot, vanwege minder aanschaf van ge- en verbruiksmaterialen.

De *overige lasten* (€ 43.838) betreffen de kosten voor overblijven, uitstapjes met leerlingen, excursies, introductiedagen en schoolreisjes, inclusief de daarbij behorende kosten zoals verblijf, entree, vervoer en maaltijden. Deze lasten komen in 2017 lager uit, onder andere doordat er in 2017 geen gala is geweest. Dit wordt om het jaar georganiseerd.

5 Financiële baten en lasten

FB Financieel en buitengewoon

	2017	Begroting 2017	2016
5.1 Rentebaten	€ 14.283	€ -	€ 60.205
5.2 Waardeverandering financiële vaste activa en effecten	€ -	€ -	€ -
5.4 Rentelasten	€ -	€ -	€ -
Totaal financiële baten en lasten	€ 14.283	€ -	€ 60.205

5.1 Rentebaten

De *rentebaten* zijn lager dan in 2016. Door een groot deel van de liquiditeiten bij de Abnamro onder te brengen is voorkomen dat De Berkenschutse bij de Rabobank geconfronteerd zou worden met negatieve creditrente.

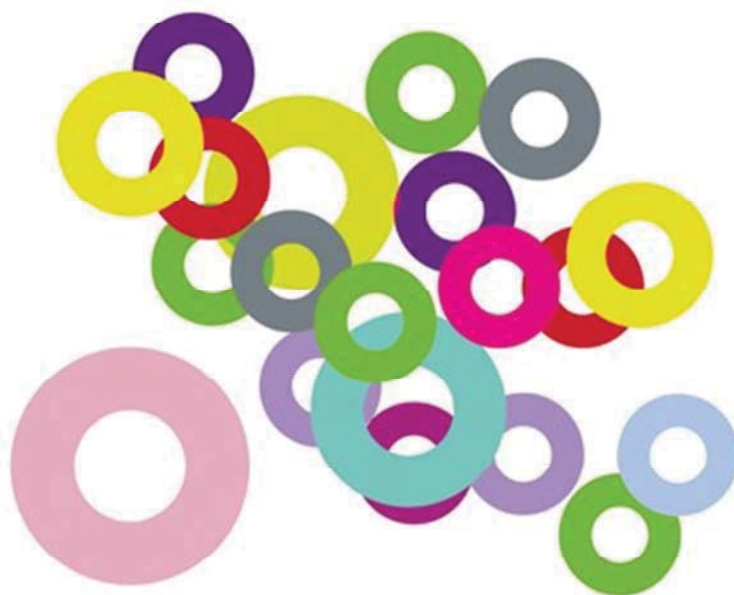
Winstbestemming

Het bestuur stelt voor om de winst als volgt te bestemmen:

• Toevoegen aan de algemene reserve	€ 2.308.250
• Onttrekken aan bestemmingsreserve personeels- en arbeidsmarkt beleid	€ -87.180
• Onttrekken aan bestemmingsreserve netwerk LWOE	€ -5.086
• Onttrekken aan bestemmingsreserve update automatisering	€ -7.232
	€ 2.208.752

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen die hier vermeld dienen te worden.

C. Overige gegevens

.....

Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald dat het behaalde resultaat tot vrije beschikking staat van de stichting.

Resultaat lopend boekjaar: € 2.208.752

Ondertekening:

De jaarverslaggeving 2017 van Stichting Kempenhaeghe, waarvan De Berkenschutse onderdeel is, is goedgekeurd in de vergadering van de raad van toezicht op 4 april 2018.

Controleverklaring

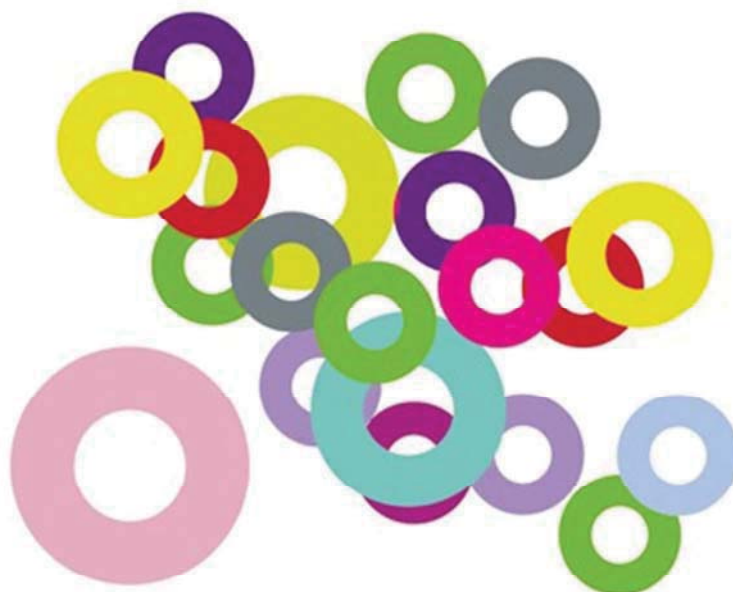
Vanaf het verslagjaar 2008 zijn voor alle bekostigde onderwijsinstellingen nieuwe inrichtingsvereisten (regeling jaarverslaggeving onderwijs en RJ660) van kracht. Om te voorkomen dat zorginstellingen met bekostigd onderwijs (PO en VO) zich dubbel moeten verantwoorden is, in overleg met alle betrokken partijen, een aantal uitgangspunten besproken voor de inrichting van de jaarverslaggeving.

Als er sprake is van een rechtspersoon waarbinnen beide bedrijfsonderdelen (zorg en onderwijs) zijn ondergebracht, dan gelden voor de jaarverslaggeving de inrichtingsvereisten voor het grootste bedrijfsonderdeel. Dat houdt in dat er dan één jaarrekening moet worden opgesteld. Wel zal voor de beide componenten segmentatie van de exploitatierekening (staat van baten en lasten) plaatsvinden op het hoogste aggregatieniveau.

De accountantsverklaring bij de jaarrekening omvat voor de onderwijssector tevens een oordeel over de rechtmatigheidsaspecten, zoals voor het bekostigde onderwijs gebruikelijk is.

Een en ander is opgenomen in de brief OCW d.d. 15 mei 2009, referentie AD/113787.

Aangezien De Berkenschutse een onderdeel is binnen de Stichting Kempenhaeghe en binnen de stichting de zorg het grootste onderdeel is, hoeft er maar één jaarrekening te worden opgesteld. De jaarrekening van de stichting zal worden voorzien van een accountantsverklaring.

D. Bijlagen

Bijlage 1: Gegevens over de rechtspersoon

Stichting Kempenhaeghe, inzake de Berkenschutse

KvK nummer: 41087534
Onderwijstype: Speciaal Onderwijs (SO), Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO)
Bezoekadres: Sterkselseweg 65
5591 VE Heeze
Postadres: Postbus 61
5590 AB Heeze
Telefoonnummer: 040-2279300
E-mail: informatie@berkenschutse.nl
Internetsite: www.berkenschutse.nl
Bestuursnummer: 73906
Brinnummer: 05HJ
Bestuurder: Mw. dr. H.W.C.C.I. Chatrou (voorzitter)
Dhr. drs. N.G.J.J. Geurts MHA

Algemeen directeur: Mw. M.A.C. Hertroijs MME

Wanneer u na het lezen van dit jaarverslag nog vragen heeft, nodigen wij u uit te reageren via bovengenoemd e-mailadres.

Contactpersoon voor deze rapportage:

Naam: Mw. J.C.W.M. van de Goor
Functie: Business Controller
Telefoonnummer: 040-2279929
E-mail: Jacqueline.van.de.Goor@berkenschutse.nl

Samenstelling raad van bestuur Stichting Kempenhaeghe per 31 december 2017.

Voorzitter: Mw. dr. H.W.C.C.I. Chatrou
Lid: Dhr. drs. N.G.J.J. Geurts MHA

Samenstelling raad van toezicht Stichting Kempenhaeghe per 31 december 2017

Voorzitter: Dhr. Mr. H.A. van Gameren
Vice-voorzitter: Dhr. J.G.W. ter Huurne MBA

Leden: Mw. drs. C.R.A. van Dijk
Mw. dr. J.E.M. van Eerd-Vismale MBA
Dhr. dr. H.J.H.M. van Dessel
Dhr. drs. J.M.L.N. Mikkers

Met ingang van 1 januari 2018 is de samenstelling van de raad van toezicht gewijzigd.
De samenstelling van de raad van bestuur blijft ongewijzigd.

Samenstelling raad van bestuur Stichting Kempenhaeghe per 1 januari 2018.

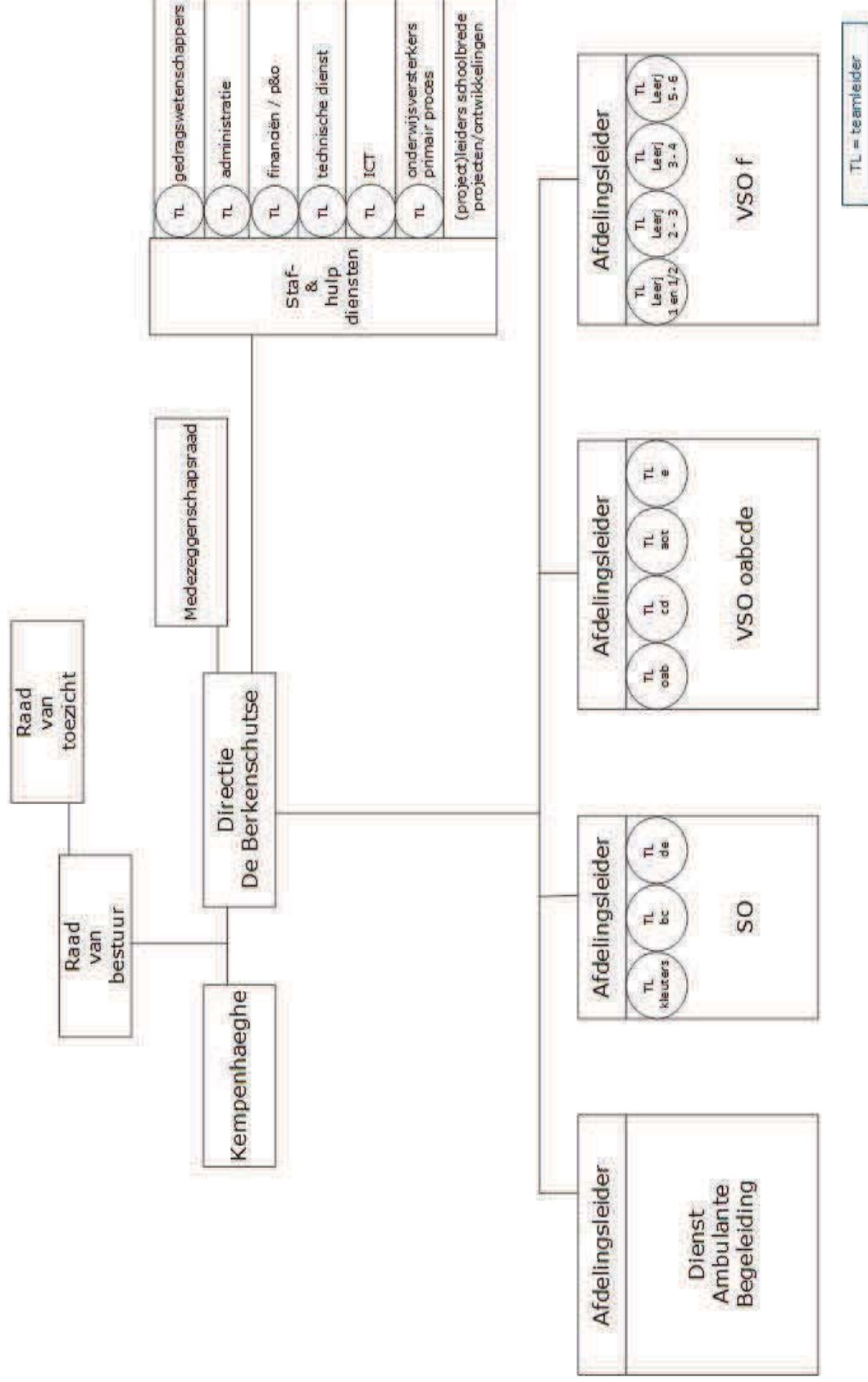
Voorzitter: Mw. dr. H.W.C.C.I. Chatrou
Lid: Dhr. drs. N.G.J.J. Geurts MHA

Samenstelling raad van toezicht Stichting Kempenhaeghe per 1 januari 2018

Voorzitter: Dhr. J.G.W. ter Huurne MBA
Vice-voorzitter: Dhr. dr. H.J.H.M. van Dessel

Leden: Mw. drs. C.R.A. van Dijk
Mw. dr. J.E.M. van Eerd-Vismale MBA
Dhr. drs. J.M.L.N. Mikkers
Dhr. prof. dr. ir. A.C.P.M. Backx

Bijlage 2: Organogram de Berkenschutse

Bijlage 3: Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2017	Resultaat 2017	Omzet 2017	Verklaring art. 2:403 BW ja/nee	Con-solidatie ja/nee
Stichting Berkenschutse AOT	Stichting	Heeze-Leende	4	0	0	€ 15.537	Nee	Ja

Code activiteiten 1 = contractonderwijs
 2 = contractonderzoek
 3 = onroerende zaken
 4 = overige

Naam	Omschrijving doelstelling	Samenstelling bestuur
Stichting Berkenschutse AOT	De begeleiding en toeleiding naar een passende arbeidsplaats van jonge mensen die worden aangemerkt als gehandicapt vanwege epilepsie en/of een andere (neurologische) aandoening.	Dhr. A.J. Krol (voorzitter) Mw. M.A.C. Hertroijs MME Dhr. B.F.J. Mulders

In deze jaarrekening zijn (evenals voorgaande jaren) de activiteiten van de Stichting Berkenschutse AOT (Arbeidsonderzoek en –Training) opgenomen. Dit is verplicht omdat het bevoegd gezag statutair of anderszins overheersende zeggenschap kan uitoefenen op de samenstelling van het bestuur van de stichting.

Bijlage 4: Verloop projecten

Onderstaand treft u een overzicht aan van het verloop van de projecten welke overlopen van 2016 naar 2017 en/of van 2017 naar 2018.

De van het Ministerie van OC&W ontvangen subsidies zijn in dit overzicht niet opgenomen.

Projectnaam	Beginsaldo 2017	Inkomsten 2017	Uitgaven 2017	Eindsaldo 2017
Overige subsidies				
Project Albertlaan	€ 44.264	€ -	€ 13.970	€ 30.294
Smal experiment Passend Onderwijs	€ 30.000	€ -	€ -	€ 30.000
Project KDC	€ 1.361	€ -	€ -	€ 1.361
Bazen Verbazen	€ -10.950	€ 10.950	€ -	€ -
Opgenomen onder:				
Overlopende activa	€ 10.950			€ -
Vlottende passiva	€ 75.625			€ 61.655

Project Albertlaan

Het betreft de in het verleden ontvangen middelen van de gemeente Eindhoven inzake de vergoeding van de inrichtingskosten en het onderwijsleerpakket voor het opvangen van de groei van de (voormalige) cluster 4 leerlingen. De middelen worden ingezet ten behoeve van deze doelgroep. In 2017 zijn deze middelen deels aangewend voor het aanpassen van de gymvoorziening.

Smal experiment passend onderwijs

De Berkenschutse verzorgt onderwijs aan (voormalige) cluster 4 leerlingen op Havo/VWO niveau. Van 2001 tot augustus 2011 stonden deze leerlingen ingeschreven bij De Korenaer. Met ingang van schooljaar 2011/2012 mogen deze leerlingen bij De Berkenschutse worden ingeschreven.

Project KDC

Het betreft een in het verleden ontvangen subsidie voor een leerling in zorgklas "De Boom" met een specifieke zorgbehoefte. Het bedrag wordt aangewend voor specifieke scholingsbehoefte van medewerkers.

Bazen Verbazen

In 2016 heeft het AOT een prijs gewonnen waaraan een geldbedrag gekoppeld was van € 25.000. Doel van het project was jongeren in contact brengen met werkgevers. Eind 2016 was een deel van de geldprijs ontvangen en waren de projectkosten grotendeels al betaald. In 2017 is het restant bedrag ontvangen.

Bijlage 5: OC& W bijlagen

1.5.2 Kortlopende vorderingen op het Ministerie van OCW

Bekostigings- jaar	Beschikking (nummer en datum)	Bedrag beschikking	Betaalritme lumpsum- bedrag	Toerekening lumpsum- bedrag (5/12)	Te vorderen 31-12-2017
2017-2018	836843-2 21-11-2017	€ 3.254.560	€ 1.124.450	€ 1.356.066	€ 231.616
2017-2018	837156-2 21-11-2017	€ 6.384.193	€ 2.205.739	€ 2.660.080	€ 454.342
		€ 9.638.752	€ 3.330.189	€ 4.016.147	€ 685.958

Totaal kortlopende vorderingen op het Ministerie van OCW

KP1 BP Beleidsinfo P

Brin nr. 05HJ	Lasten administratie	Lasten huisvesting	Lasten leermiddelen	Lasten meubilair	Baten ouderbijdragen	Lasten schoonmaak	Baten sponsoring	Baten totaal	Lasten totaal
	€ 697.990	€ 307.362	€ 446.547	€ 44.835	€ 73.001	€ 344.691	-	€ 17.216.231	€ 15.007.479

Bijlage 6: Model G Verantwoording subsidies

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond? J/N
Subsidie studieverlof 2017	852369-01	20-9-2017	€ 11.636,52	€ 11.636,52	N

G2 Subsidies met verrekeningsclausule

G2A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen
Niet van toepassing						

G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Saldo 01-2017	01- Ontvangen in verslagjaar	Lasten verslagjaar	Totale kosten 31-12-2017	Saldo nog te besteden 31-12-2017
Niet van toepassing								

Bijlage 7: WNT-verantwoording

De directie van de Berkenschutse valt niet onder de WNT daar zij niet belast is met de dagelijkse leiding van de gehele rechtspersoon of de gehele instelling. De leden van de raad van bestuur van Stg. Kempenhaeghe worden niet door De Berkenschutse bezoldigd, derhalve wordt de beloning hier niet opgenomen.

Toezichthoudende topfunctionarissen

De toezichthouders hebben een overeenkomst met Stg. Kempenhaeghe. De Berkenschutse betaalde in 2017 aan Kempenhaeghe een tegemoetkoming voor de kosten van bestuur en raad van toezicht.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2017 geen ontsluitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Bijlage 8: Ken- en stuurgetallen

Onderwerp		2017	2016	
A	Weerstandsvermogen	Vrij EV/totale exploitatielasten*100	61,85%	48,96%
	Kapitalisatiefactor	(TV-/gebouwen)/TB	99,11%	87,96%
	Solvabiliteit 1	Eigen vermogen/totaal		
		vermogen*100	82,86%	79,86%
	Solvabiliteit 2	Eigen verm. + Egal.res. +		
		Voorz./totaal vermogen*100	91,33%	89,89%
	Liquiditeit	Vlottende activa/kortlopende schulden	10,7	9,1
Rentabiliteit		€ 2.208.752	€ 1.994.784	
Rentabiliteit/totale baten		12,84%	11,72%	
B	Perc. Personele lasten/Totale lasten		88,33%	87,67%
	Perc. Materiële lasten/Totale lasten		11,67%	12,33%
	Perc. Afschrijvingslasten/Materiële lasten		21,72%	19,60%
	Perc. Huisvestingslasten/Materiële lasten		37,24%	38,08%
	Perc. Overige instellingslasten/Materiële lasten		41,04%	42,31%
	Perc. Algemene reserve/Totale baten		61,85%	48,96%
	Perc. Eigen vermogen/Totale baten		82,33%	70,24%
	Perc. Voorzieningen/Totale baten		8,41%	8,82%
	Perc. Rijksbijdragen/Totale baten		94,17%	93,76%
	Perc. Ov. Overheidsbijdragen/Totale baten		1,69%	4,46%
C	Aantal leerlingen (per 1-10)			
	SO		159	152
	VSO		512	480
	Totaal		<u>671</u>	<u>632</u>
	Instroom		169	137
	Uitstroom		130	142
	Doorstroom (van SO naar VSO)		23	17